

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний лісотехнічний університет України

Інститут екологічної економіки і менеджменту

Кафедра екологічної економіки та бізнесу

УДК [658.155.2-047.64:658.115](477.83)

Магістерська кваліфікаційна робота на тему:

**Обґрунтування шляхів підвищення ефективності управління
прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного
спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»**

**Justification of the means of increasing the efficiency of profit management of
the branch "Sambir forestry" of the state specialized economic enterprise
«Forests of Ukraine»**

Виконав: студент групи ЕП-61м

_____ (підпис)

Дегтяр Владислав

(Власне ім'я, прізвище)

Dehtiar Vladyslav

спеціальності 051 «Економіка»

Освітньо-професійної програми

«Економіка підприємства»

Науковий керівник:

_____ к.е.н., доц. **Людмила ГАРАСИМ**
(підпис) (Власне ім'я, прізвище, посада)

Рецензент:

_____ к.е.н., доц. **Юрій МУРАВЙОВ**
(підпис) (Власне ім'я, прізвище, посада)

м. Львів – 2024

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ ЛІСОТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ УКРАЇНИ

Інститут екологічної економіки і менеджменту
Кафедра екологічної економіки та бізнесу
Ступінь магістр
Спеціальність 051 «Економіка»
Освітньо-професійна програма «Економіка підприємства»

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри _____ Іон ДУБОВІЧ
(підпис)

“ ____ ” _____ 2023 року

З А В Д А Н Н Я
НА КВАЛІФІКАЦІЙНУ МАГІСТРСЬКУ РОБОТУ СТУДЕНТУ

Дегтяру Владиславу Олексійовичу

1. Тема роботи Обґрунтування шляхів підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

керівник роботи к.е.н., доцент Гарасим Л.С.

затверджені наказом університету від “ 04 ” 09 2023 року № С-439

2. Термін подання студентом роботи 15 січня 2024 р.

3. Вихідні дані до дипломної роботи Баланс (форма №1), Звіт про фінансові результати (форма №2), Звіт про рух грошових коштів (форма №3), Примітки до річної фінансової звітності (форма №5), Звіт з праці (форма 1-ПВ) і т.д. за 2018-2022 рр.; спеціальна література

4. Зміст дипломної роботи (розділи, які потрібно розробити): 1. Реферат; 2. Вступ; 3. Теоретичний розділ; 4. Аналітико-дослідницький розділ;

5. Проектно-рекомендаційний розділ; 6. Висновки; 7. Список використаної літератури

5. Перелік ілюстраційних аркушів: 1) Економічна сутність та науковий інструментарій; 2) Динаміка обсягів реалізованої продукції (послуг) філії «Самбірське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»; 3) Узагальнюючі показники фінансово-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» 4) Опис і оцінка можливого впливу на довкілля планованої діяльності лісогосподарського підприємства 5) Економетричне моделювання основних економічних показників філії «Самбірське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»; 6) Прогноз основних показників підприємства 7) Розрахунок прогнозованого економічного ефекту від запровадження заходів по залученню інвестицій для розвитку філії «Самбірське лісове господарство» ДСГП «Ліси України» 8) Потіки реальних грошей 9) Вплив заходів на основні показники філії «Самбірське лісове господарство державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

6. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв

7. Дата видачі завдання 20 вересня 2023 року

Науковий керівник роботи _____ к.е.н., доц. Гарасим Л.С.
(підпис)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів дипломної роботи	Термін виконання етапів роботи	Примітка
1	Вступ	28.09.2023 р. – 13.10.23р.	<i>виконано</i>
2	Теоретичний розділ	16.10.23р. – 22.11.23р.	<i>виконано</i>
3	Аналітико-дослідницький розділ	23.11.23р. – 10.11.23р.	<i>виконано</i>
4	Проектно-рекомендаційний розділ	15.11.23р. – 15.12.23р.	<i>виконано</i>
5	Висновки	18.12. – 25.12.2023 р.	<i>виконано</i>

Студент _____ Дегтяр В.О.
(підпис)

Науковий керівник роботи _____ к.е.н, доц., Гарасим Л.С.

Реферат

В даній роботі проведене дослідження сутності прибутковості підприємства, підвищення ефективності управління прибутками для розвитку підприємства, проведений аналіз та загальна характеристика філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», проведений аналіз прибутку та основних економічних показників діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» з метою викриття слабких сторін у сфері діяльності підприємства, проведений стратегічний аналіз прибутковості, відносно виконаних розрахунків і аналізу розроблені напрямки підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», проведено економетричне моделювання основних економічних показників підприємства, в якості завершення дослідження запропоновано реалізацію інвестиційних пропозицій з метою підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» в перспективному плані.

Метою дослідження є обґрунтування стратегії та тактики підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Об'єктом дослідження є процес підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Предметом дослідження є основи формування й принципи використання прибутків філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Методи дослідження: пошуковий по наявній методичній та науковій літературі із аналізом знайденого матеріалу, індукція та дедукція, порівняння, класифікація, проектування, теоретичне моделювання, з'ясування причинно-наслідкових зв'язків, екстраполяція, аксіоматика, систематизація показників витрат, спостереження, аналіз фінансової документації підприємства та результатів діяльності провідних вчених-економістів в області фінансової діяльності та бухгалтерії підприємства і маркетологів.

Робота складається із вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел, додатків. Повний обсяг магістерської роботи

становить 113 сторінок, у тому числі 57 сторінок становить основний текст, список використаних джерел з 54 найменувань, додатки – на 50 сторінках.

Abstract

In the work, the study of the essence of the profitability of enterprises, the improvement of the efficiency of profit management for the development of the enterprise, the analysis and general characteristics of the branch "Sambir Forestry" of the state specialized economic enterprise "Forests of Ukraine", the analysis of the profit and the main economic indicators of the Branch "Sambir Forestry" were carried out. of the state specialized economic enterprise "Forests of Ukraine" in order to expose weaknesses in the enterprise's sphere of activity, a strategic analysis of profitability was carried out, in relation to the performed calculations and analysis, directions for improving the efficiency of profit management of the "Sambir Forestry" branch of the state specialized economic enterprise "Forests of Ukraine" were developed, carried out econometric modeling of the main economic indicators of the enterprise, as a conclusion of the study, the implementation of investment proposals is proposed in order to improve the efficiency of profit management of the "Sambir Forestry" branch of the state specialized economic enterprise "Forests of Ukraine" in the long-term plan.

The **purpose** of the study is to justify the strategy and tactics of improving the profit management of the branch "Sambir forestry" of the state specialized economic enterprise "Forests of Ukraine".

The **object** of the study is the strategy and tactics of increasing the efficiency of profit management of the branch "Sambir Forestry" of the state specialized economic enterprise "Forests of Ukraine".

The **subject** of the study is the strategy and tactics of increasing the efficiency of profit management of the branch "Sambir Forestry" of the state specialized economic enterprise "Forests of Ukraine".

Research methods: search of the available methodological and scientific literature with analysis of the material found, induction and deduction, comparison, classification, design, theoretical modeling, clarification of cause and effect relationships, extrapolation, axiomatics, systematization of cost indicators, observation, analysis of financial documentation of the enterprise and the results of the activities of leading economists in the field of financial activity and accounting of the enterprise and marketers.

The work consists of an introduction, three sections, conclusions, a list of used sources, and appendices. The full volume of the master's thesis is 113 pages of computer text, including 57 pages of the main text, a list of used sources from 54 names, appendices – on 50 pages.

Зміст

Вступ.....	11
1. Теоретичне обґрунтування залучення інвестицій з метою підвищення фінансової стійкості підприємства.....	153
2. Загальний огляд виробничо-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».....	20
2.1. Характеристика та аналіз виробничо-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».....	20
2.2. Обсяг виробництва та характеристика продукції філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».....	20
2.2. Персонал філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та основні трудові показники.....	24
2.3. Основні засоби філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».....	29
2.4. Необоротні та оборотні активи філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та їх використання.....	35
2.5. Операційні витрати філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».....	39
2.6. Оцінка впливу на довкілля діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».....	40
2.7. Узагальнююча оцінка фінансово-економічного стану філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».....	40
Висновки до розділу 2.....	40

3. Проект рекомендацій удосконалення виробничо-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»	463
3.1. Обґрунтування організаційних заходів підвищення ефективності управління прибутками за рахунок інвестицій	463
3.2. Проведення кореляційного аналізу	474
3.2 Прогнозування розвитку філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та основних показників.....	50
3.3 Результуючий усебічний розрахунок економічної ефективності запропонованих заходів:.....	552
3.3.1 Розрахунок ефективності комплексу запропонованих заходів	552
3.3.2 Результат впровадження інвестиційних пропозицій.....	573
Висновки.....	596
Список використаної літератури.....	58
Додатки.....	64

Вступ

Серед основних завдань розвитку підприємств України, які пов'язані з постійним підвищення ефективності управління прибутками, визначають особливі вимоги до прибутковості як стратегічного фактору фінансової безпеки діяльності підприємства та його розвитку. Враховуючи значну частку збиткових підприємств України, безупинне підвищення ефективності управління прибутками тепер є однією з найактуальніших проблем економіки.

Актуальність теми роботи. В даний момент часу розвитку як ринку так і країни загалом якнайвища ефективність роботи будь-якого підприємства на пряму і беззаперечно пов'язана з раціональним створенням та розподілом усіх наявних фінансових ресурсів з ціллю досягнення високих фінансових результатів (одержання прибутку). Враховуючи якнайширші аспекти планування роботи підприємства, на нашу думку, одним з найважливіших є безперервний процес управління прибутком, як система аналізу та прийняття менеджерських рішень за цілим рядом головних чинників його формування, розподілу і застосування.

Дослідженню питань підвищення ефективності управління прибутками підприємств присвячено наукові праці як вітчизняних, так і зарубіжних вчених. Основні аспекти цих проблем відображено в роботах: Г. Азгальдова, І. Бланка, І. Балабанова, Л. Бадалова, Б. Данилишина, Дж. Джурана, С. Дорогунцова, І. Каца, Г. Крамаренко, М. Коробова, Л. Лігоненко, А. Мазаракі, А. Маршалову, Н. Менкью, М. Мельникову, Л. Омелянович, А. Поддєрьогіна, р. Солоу, А. Садекова, Р. Сайфуліна, О. Стоянову, Н. Ушакову, Н. Чумаченка, А. Шеремета. та інші.

Усебічне вивчення представлених у літературі концепцій і підходів дозволило зробити висновок про те, що широке коло питань щодо процесу підвищення ефективності управління прибутками для розвитку підприємств-виробників, недостатньо вирішено. Існуючі підходи та методи, в основному мають описовий характер та не враховують сучасних змін на ринку.

Недостатня вивченість даної проблеми породжує відсутність адаптивних і гнучких методів підвищення ефективності управління прибутками для розвитку підприємств, що, у свою чергу, призводить до зниження якості управлінських рішень керівництва підприємств і виникнення додаткових витрат. Усе це обумовило необхідність проведення дослідження у даній сфері і визначило вибір теми дослідження, мети та завдань.

Метою дослідження є обґрунтування стратегії та тактики підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

В роботі, відповідно до поставленої мети, сформульовано такі завдання:

- дослідити сутність стратегію та тактику підвищення ефективності управління прибутками на підприємстві, її роль в сучасному управлінні господарювання в Україні;
- провести аналіз та загальну характеристику виробничо-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»;
- провести економетричне моделювання основних економічних показників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»;
- розробити стратегію та тактику підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»;
- дослідити стратегію та тактику підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»;
- проаналізувати стратегію та тактику підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Об'єктом дослідження є процес підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Предметом дослідження є основи формування й принципи використання прибутків філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Методи дослідження в роботі використані такі: пошуковий по наявній методичній та науковій літературі із аналізом знайденого матеріалу, індукція та дедукція, порівняння, класифікація, проектування, теоретичне моделювання, з'ясування причинно-наслідкових зв'язків, екстраполяція, аксіоматика, систематизація показників витрат, спостереження, аналіз фінансової документації підприємства та результатів діяльності провідних вчених-економістів в області фінансової діяльності та бухгалтерії підприємства і маркетологів.

Дана робота складається із вступу, трьох основних розділів, висновку, списку використаної літератури та додатків. Розділ 1 є аналітичним та містить загальну характеристику та аналіз виробничо-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». Розділ 2 є проектно-рекомендаційним розділом. В розділі проаналізовано та представлено стратегію і тактику інвестиційної діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». Також проведено кореляційний аналіз основних показників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». Розділ 3 є проектно-рекомендаційним розділом. В розділі виконана розробка стратегії та тактики інвестиційної діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», її практична реалізація та оцінка ефективності. У цьому ж розділі проведено

аналіз можливості покращення соціо-екологічного стану та представлено можливий ефект від запропонованих заходів.

В додатках наведені фінансові звіти діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» за п'ять останніх років (2018-2022 рр.).

Робота ґрунтується на аналізі науково-методичної літератури, методичних посібників, напрацюваннях сучасних вчених в галузі економіки підприємства та на фінансовій звітності досліджуваного підприємства і власних спостереженнях по його діяльності.

Теоретична та практична цінність роботи полягає в наявності теоретичного матеріалу по дослідженню, відсіяного з-поміж іншого в процесі пошуку інформації по темі, та в наявності розробленого нами проектного матеріалу для запровадження на підприємстві комплексної стратегії та тактики підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»; і її практичної апробації в реальних виробничих умовах.

1. Теоретичне обґрунтування залучення інвестицій з метою підвищення фінансової стійкості підприємства

В даний момент часу розвитку як ринку так і країни загалом якнайвища ефективність роботи будь-якого підприємства наряду і беззаперечно пов'язана з раціональним створенням та розподілом усіх наявних фінансових ресурсів з ціллю досягнення високих фінансових результатів (одержання прибутку). Враховуючи якнайширші аспекти планування роботи підприємства, на нашу думку, одним з найважливіших є безперервний процес управління прибутком, як система аналізу та прийняття менеджерських рішень за цілим рядом головних чинників його формування, розподілу і застосування.

Безперечно, якнайбільша прибутку в безперервному та безупинному розвитку того чи іншого підприємства, а також урахуванні інтересів його власників та працівників, а також держави диктують необхідність безперервного та якнайширшого дослідження усіх можливих факторів ефективного управління прибутком підприємств.

Неухильні та безупинні зміни в економіці безперечно мають вплив і на засоби управління підприємством. Ці зміни демонструють нам нову роль прибутку для успішної роботи підприємства. Для успішного менеджменту підприємством загалом й таким важливим, на нашу думку, фактором як прибуток, зокрема, необхідне безупинне удосконалення усіх наявних чинників менеджменту, а також створення нових, що безперечно відповідають як найсучаснішим економічним чинникам роботи підприємств. Показник адекватності наявної системи управління усім прибутком фактичним значенням досить великою мірою залежить від такого фактору як, рівень дієвості усіх можливих та наявних засобів управління наявним прибутком того чи іншого підприємства.

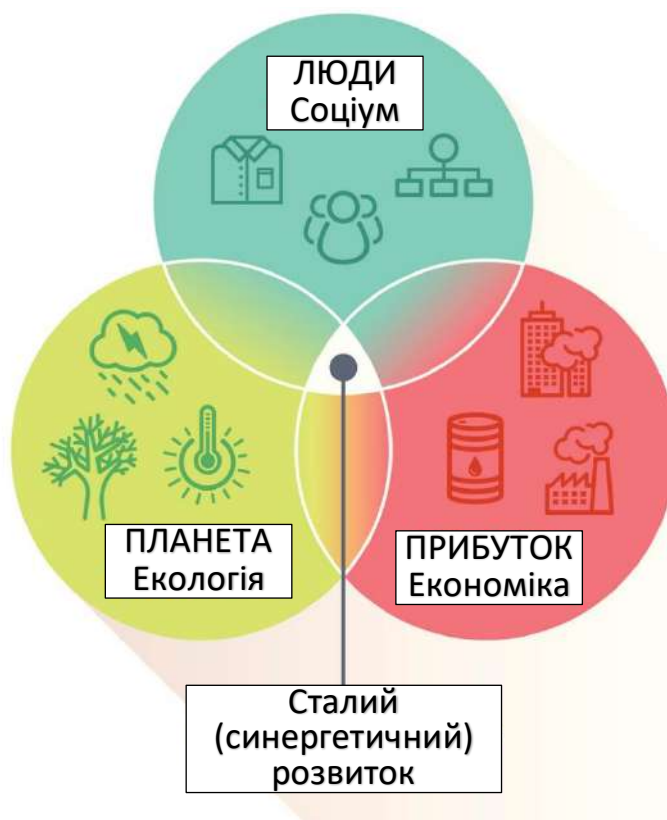
Відповідно, досить велике значення прибутку в неухильному та перспективному розвитку підприємства та забезпеченні усіх можливих інтересів його власників та наявних працівників, а також, відповідно і

держави дають поштовх для якнайширшого розгляду усіх можливих питань ефективного управління прибутком підприємства.

Підтвердженням актуальності питання покращення управління прибутком підприємств є якнайширше дослідження та висвітлення даного питання (управління прибутком) у роботах науковців України так і закордонних. На нашу думку, варто назвати лише декілька з них: Г. Азгальдова, І. Бланка, І. Балабанова, Л. Бадалова, Б. Данилишина, Дж. Джурана, С. Дорогунцова, І. Каца, Г. Крамаренко, М. Коробова, Л. Лігоненко, А. Мазаракі, А. Маршалову, Н. Менкью, М. Мельникову, Л. Омелянович, А. Поддєрьогіна, р. Солоу, А. Садекова, Р. Сайфуліна, О. Стоянову, Н. Ушакову, Н. Чумаченка, А. Шеремета.

Згідно класичного, загальноприйнятого визначення, прибуток – це деяка, означена частка виручки, що одержує підприємство (власник) після внесення усіх необхідних витрат на виробничу та комерційну роботу підприємства.

Прибуток, згідно соціо-еколого-економічних означень, що враховують усі її складові, можемо представити у вигляді рисунку:

Представимо основні види прибутку на рисунку

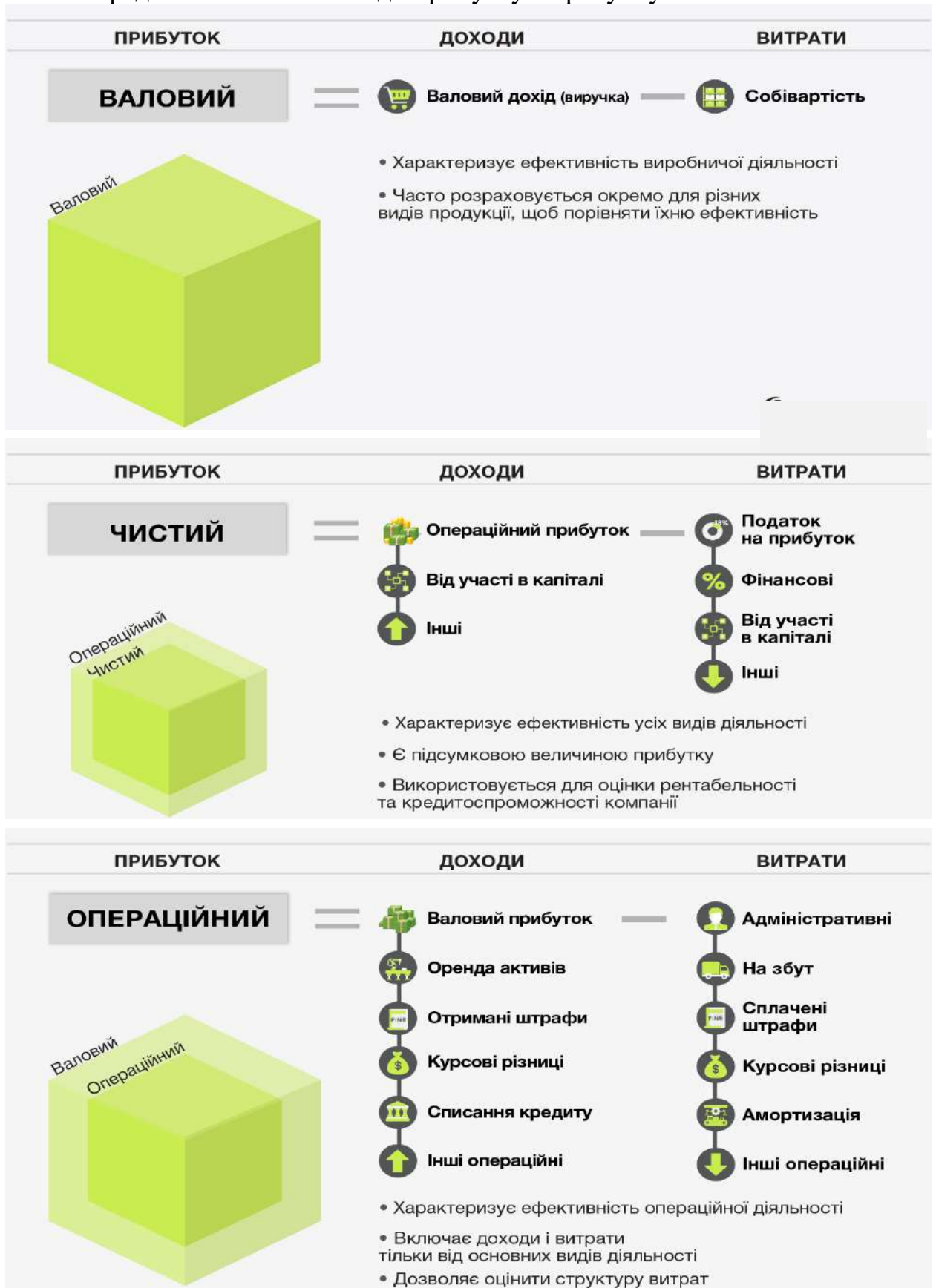
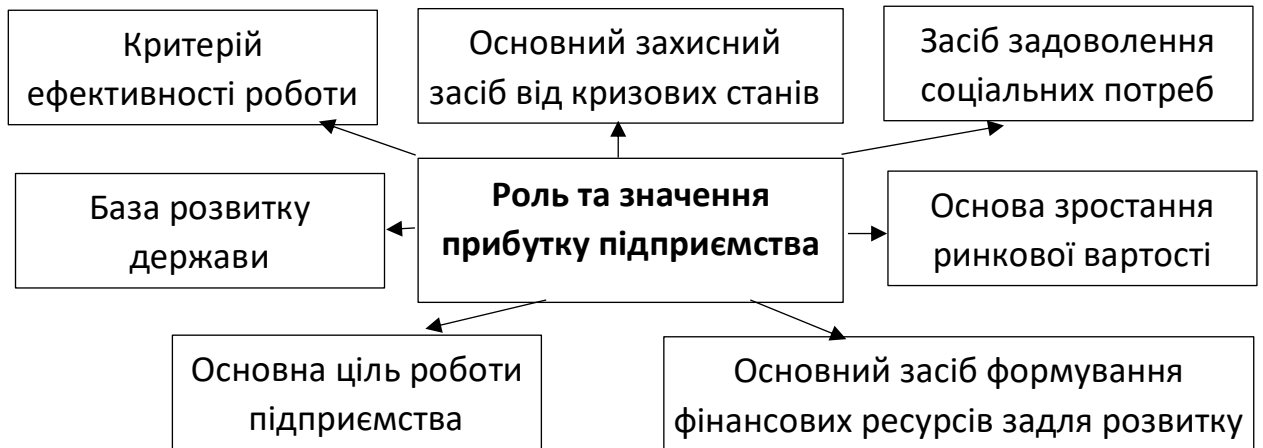

Рис. 1.1. Основні види прибутку

Підсумовуючи різноманітні дослідження та роботи науковців усього світу, можемо беззаперечно сказати, що роль і значення прибутку підприємства, а також і, відповідно, його ефективного управління, в сучасних умовах, як правило, проявляється в такому:

Представимо узагальнену, базову схему управління прибутком будь-якого підприємства на рисунку.

Рис. 1.2. Структурна схема управління прибутком підприємства [29]

З метою забезпечення якнайкращого та як найефективнішої системи управління прибутком для вітчизняних підприємств можемо запропонувати такі заходи:

1. Повсякчас застосовувати як найефективнішу кадрову політику на підприємстві. Такі дії обов'язково зменшать втрати та неефективні витрати робочого часу на виготовлення одиниці продукції чи надання послуг.

2. Постійно та неухильно покращувати якість збутової політики підприємств. Зрозуміло, що від продажу продукції, надання послуг напяму залежить отримання прибутку, відповідно і необхідно стало приділяти цьому питанню якнайбільше уваги.

3. Варто уникати усіх можливих непродуктивних витрат та втрат виконавши їх нормування, планування та комплексний ґрунтовний аналіз.

4. Контроль якості продукції та неухильне її покращення, а також зниження втрат від браку. На отримання прибутку напяму впливає постійне удосконалення, модернізація продукції, надання послуг, або й зворотні дії, а саме зниження частки неліквідних товарів.

5. Маркетингова діяльність є дуже важливою складовою ефективної роботи будь-якого підприємства. Досить велика кількість товарів не знаходять свого покупця банально через відсутність необхідно інформації про нього.

6. Проведення необхідного та сталого контролю за усіма можливими витратами. Для цього управлінська ланка підприємства має мати усі необхідні повноваженнями та засобами для цього.

2. Загальний огляд виробничо-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

2.1. Характеристика та аналіз виробничо-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Філія «Самбірське лісове господарство» ДСГП "Ліси України" загалом знаходиться в південно-західній агломерації Львівської області у п'ятих адміністративних районах, а саме: Мостиського, Самбірського, Городоцького, Миколаївського та Дрогобицького. Адміністративна будівля розташована в м. Старий Самбір.

Філія «Самбірське лісове господарство», координується Карпатським лісовим офісом, який є складовою частиною ДП "Ліси України" та функціонує на площах Самбірського, Яворівського, Дрогобицького, Львівського, Стрийського районів та загалом складає 97359 га.

Філія, сформована на основі державного підприємства "Самбірське лісове господарство", методом реорганізації фірми – шляхом приєднання до державного спеціалізованого господарського підприємства "Ліси України.

Під мисливство виділено 35,3 тис. га.

На філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» вчасно і безумовно виконуються усі необхідні роботи по охороні та захисту лісу від пожеж, хворіб та шкідників з метою якісного та кількісного збереження, відтворення, а також примноження лісових багатств нашої країни загалом та Львівської області зокрема.

На нашу думку, варто наочно та комплексно представити загальний організаційний склад філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» у вигляді ґрунтового рис. 2.1.

Філія «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

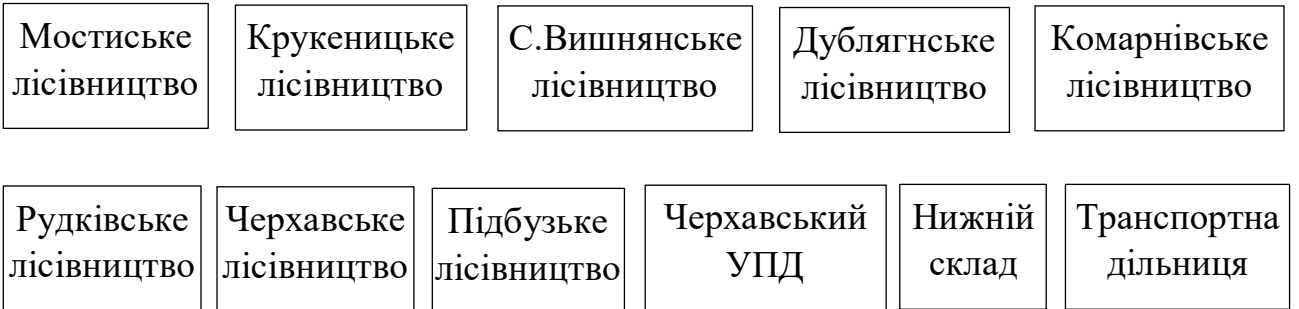

Рис. 2.1 *Організаційна структура філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»*

Загальне управління філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» виконується його діючим директором, який на свій розсуд вирішує всі основні питання функціонування філії, за виключенням тих, які напяму не належать до його компетенції.

Всі функціонуючі підрозділи представленої нами структури управління філії виконують свою роботу з метою як найефективнішої роботи досліджуваного підприємства та якнайшвидшого досягнення філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» поставлених завдань.

Основною виробничою діяльністю філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» є лісогосподарське виробництво, яке включає такі види робіт:

- лісогосподарські роботи;
- лісокультурні роботи;
- охорона лісу;
- захист лісу.

2.2. Обсяг виробництва та характеристика продукції філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Філія «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» має досить широку та різноманітну номенклатуру, що подано нами у такій таблиці:

Таблиця 2.2

Номенклатура продукції філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

№ з/п	Номенклатура	Асортимент
1.	Дрова паливні	Хвойні, тверді та м'яколистяні породи
2.	Інша продукція	Відходи деревини від розпилу і переробки твердих і хвойних порід, кускові відходи від переробки, тирса
3.	Паркет	Дубовий, ясеневий, кленовий, буковий
4.	Пиловник	Дуб, бук, сосна, модрина, ялина, клен, клен-явір, ясен, береза, берест, в'яз, дуб червоний, граб, вільха, липа, осика
5.	Пиломатеріали	Необрізні і обрізні хвойних порід, необрізні бук і дуб, брус обрізних хвойних порід (вищий, 1, 2, 3 сорти)
6.	Послуги	Розпил лісу в розвал, в обріз, на стручкових верстатах, остружка, обрізка дошки, сушка в літній і зимовий період
7.	Техсировина	Дуб, бук червоний, бук, хвойні, береза, вільха, липа, осика, граб, клен, ясен, берест
8.	Фансировина	Дуб, бук стругання і луцення, сосна, береза луцення

Наша філія «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» у своєму функціонуванні підлаштовується під усі можливі побажання споживачів продукції (послуг) фірми як за якістю так і за обсягом виготовлення.

Подаємо у вигляді комплексної таблиці динаміку змін за 2018-2022 рр. загального обсягу реалізації товарної продукції філії «Самбірське лісове

господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» в діючих цінах.

Таблиця 2.3

Динаміка обсягу реалізованої продукції (послуг) філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» у діючих цінах без ПДВ

Показники	Одиниці вимірювання	Роки					Зміна (+,-)	
		2018	2019	2020	2021	2022	2022	2018
		4	5	6	7	8	9	
1. Обсяг реалізації (з ПДВ)	тис. грн.	53540,4	53809	47934,9	87350	349133	295592,31	
Темпи росту РП (з ПДВ):	-							
• до базового року;	%	-	100,50	89,53	163,15	652,09		
• до попереднього року	%	-	100,50	89,08	182,23	399,69		
2. Обсяг реалізації (без ПДВ)	тис. грн.	45761	45991	40970	74658	298404	252643	
Темпи росту (без ПДВ):	-							
• до базового року;	%	-	100,50	89,53	163,15	652,09		
• до попереднього року	%	-	100,50	89,08	182,23	399,69		

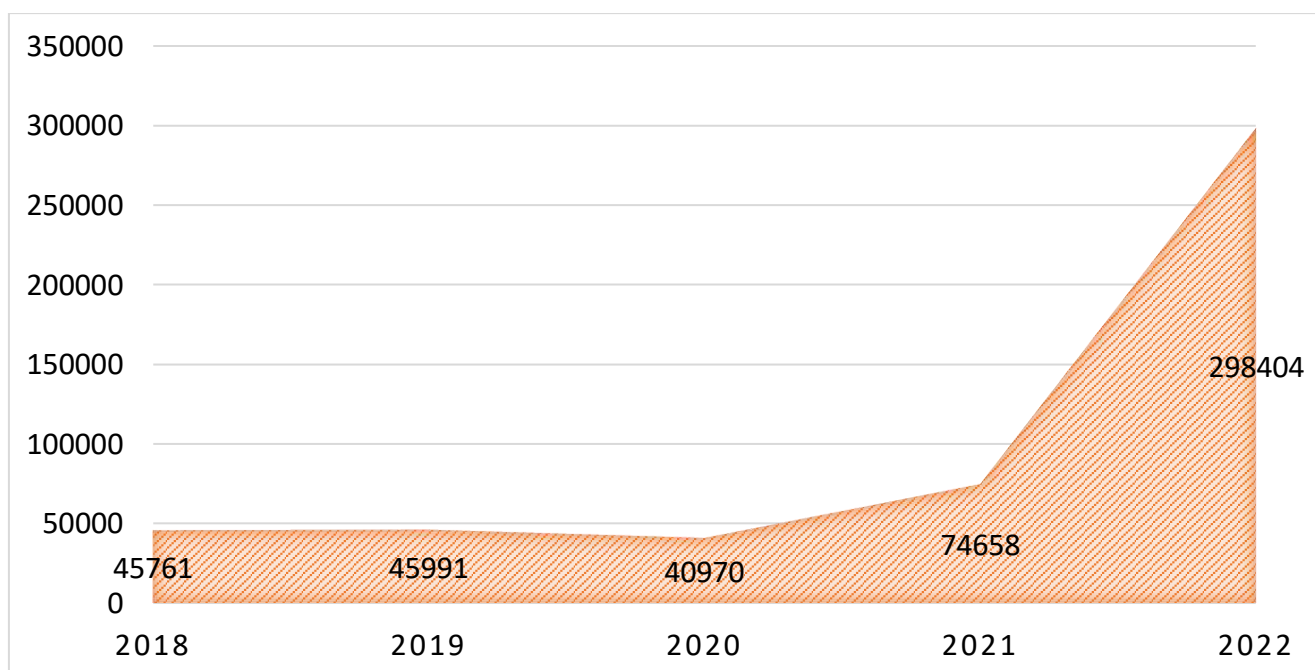

Рис. 2.4. Динаміка обсягу реалізованої продукції (послуг) у діючих цінах без ПДВ Філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Як можемо бачити з таблиці 2.3 та рисунку 2.4 можна сказати про те що загальний обсяг реалізованої продукції філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» щороку зростає (крім 2020 р., коли відбулось зниження біля 10 %), особливо у останні два роки в півтора та в шість разів, порівняно з базовим 2018 роком.

Як висновок до підрозділу можемо сказати, що філія «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» демонструє дуже позитивну динаміку, особливо в останні роки, що дає дуже хорошу перспективу для підприємства.

2.2. Персонал філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та основні трудові показники

Розглянемо зміни чисельності працівників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» у досліджуваному періоді часу (2018-2022 рр.) (таблиця 2.5 та рис. 2.6), а також їх загальний фонд оплати праці. Усі дані (форма №1-ПВ (місячна) «Звіт з праці») нами отримані з підприємства.

Таблиця 2.5

Динаміка чисельності персоналу підприємства

Показники	Одиниці виміру	Роки				
		2018	2019	2020	2021	2022
Середньооблікова чисельність працівників	осіб	124	122	114	115	351
Зміна у порівнянні з базовим роком (базовий метод)	осіб	-	-2	-10	-9	227
	%	-	98,4	91,9	92,7	283,1
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	осіб	-	-2	-8	1	236
	%	-	98,4	93,4	100,9	305,2

З таблиці 2.5 щороку бачимо зниження кількості наявних та діючих працівників (порівнюючи з базовим 2018 роком) і лише у останньому 2022 році буде дуже значне (більше ніж в 2,5 рази) зростання (рис.2.6).

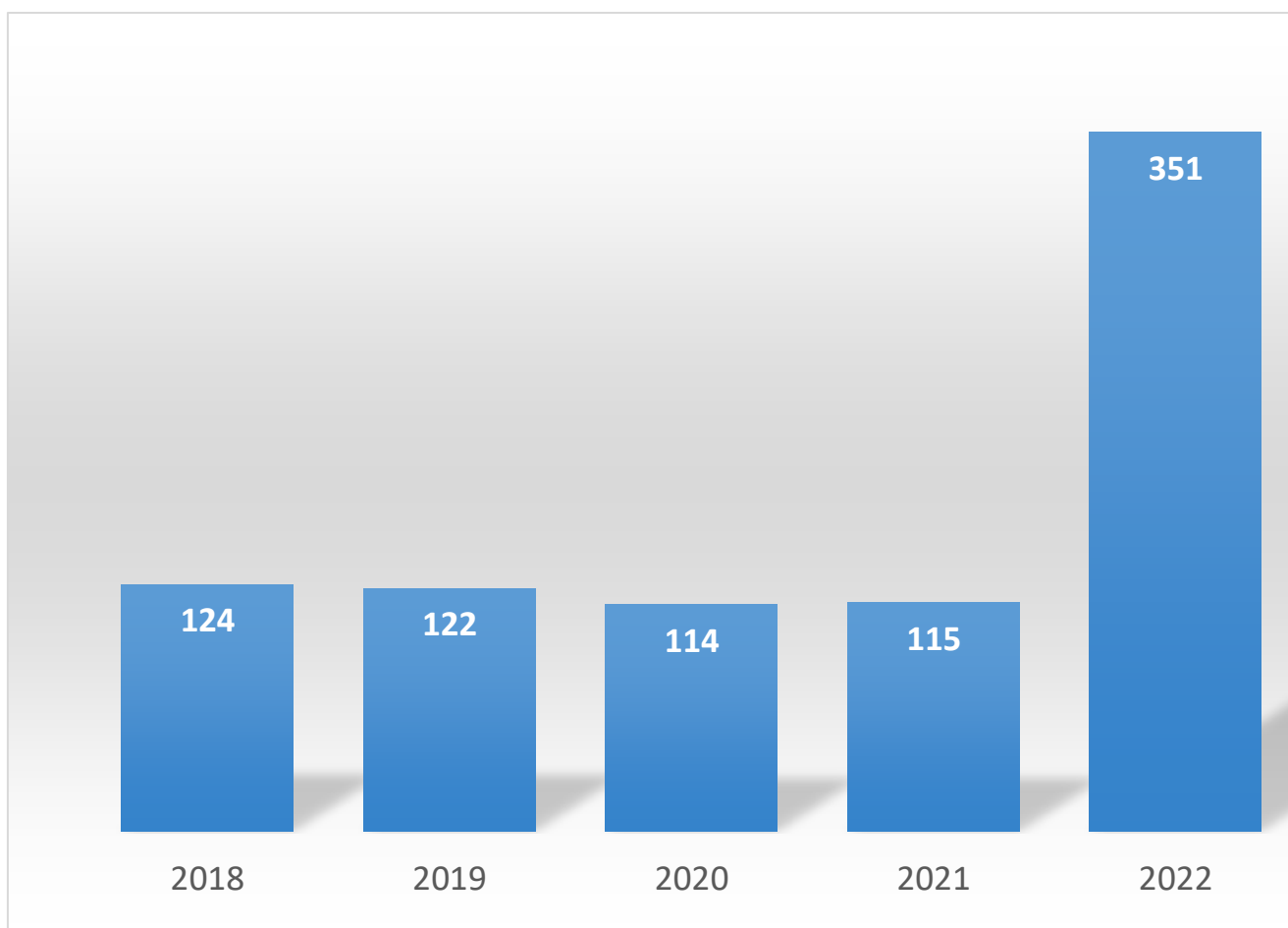

Рис. 2.6. Динаміка (2018-2022 рр.) кількості працівників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Таблиця 2.7

Динаміка фонду оплати праці за 2018-2022, заробітної плати працівників, а також значення обсягу реалізованої продукції на 1-го працівника філії «Самбірське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»

Показники	Одиниці виміру	Роки				
		2018	2019	2020	2021	2022
Фонд оплати праці працівників всього, в т.ч:	тис.грн.	3581,5	3558,4	3299,5	10383	27932
фонд основної заробітної плати	тис.грн.	2352	2672,2	2547	3845,4	18628
частка	%	65,67	75,10	77,19	37,04	66,69
фонд додаткової заробітної плати	тис.грн.	1007,6	741,4	522,9	5813,3	8342,5
частка	%	28,13	20,84	15,85	55,99	29,87
Середньомісячна заробітна плата працівника	тис.грн.	2,41	2,43	2,41	7,52	6,63
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	тис.грн.	—	0,024	-0,019	5,112	-0,892
	%	—	100,98	99,23	311,94	88,14
Середньомісячний обсяг реалізованої продукції (послуг), що припадає на одного працівника	тис.грн./особу	30,75	31,41	29,95	54,10	70,85
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	тис. грн.	—	0,66	-1,47	24,15	16,75
	%	—	102,15	95,33	180,64	130,95

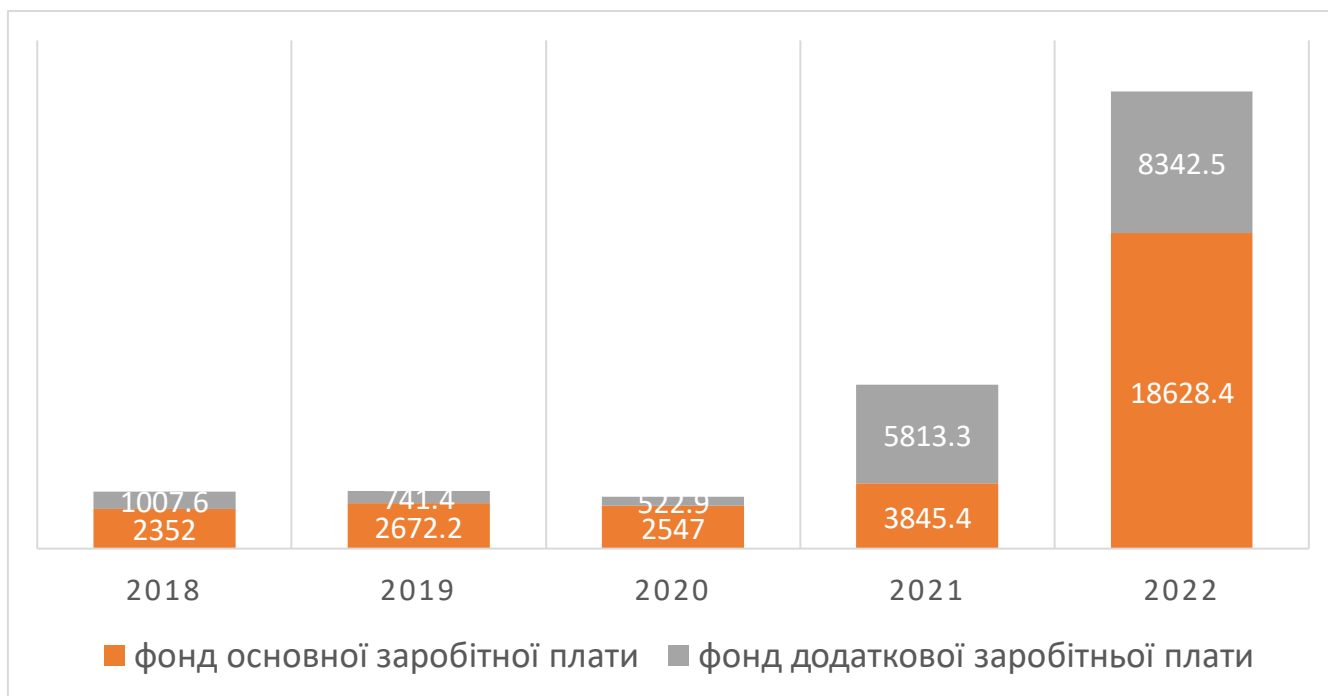

Рис. 2.8. Структура та динаміка фонду оплати праці працівників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Фонд заробітної плати усіх робітників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» змінюється різнонаправлено, а саме, перші три роки знаходиться майже на одному рівні, а в наступні два роки зростає дуже стрімко (в три рази у 2021 році, а в 2022 році – більше ніж в дев'ять раз).

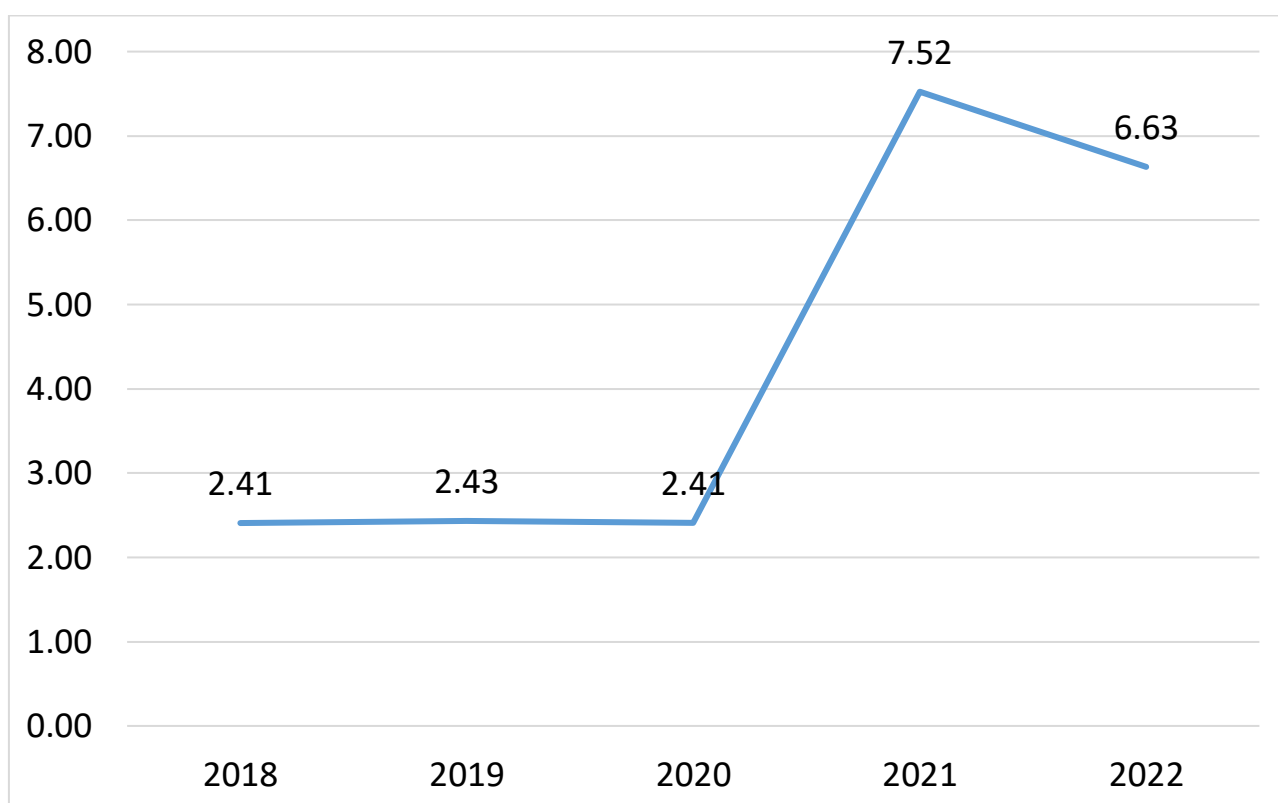

Рис. 2.9. Динаміка середньомісячної заробітної плати працівника філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», тис. грн.

Відповідно до загального фонду заробітної плати змінюється і середньомісячна заробітна плата (рис. 2.9), тобто спочатку перші три роки ці зміни є дуже незначними, а потім бачимо стрибкоподібне зростання більше ніж в три рази, а потім бачимо падіння до 6,63 тис. грн., що можна пояснити дуже великим зростанням кількості працівників у 2022 році.

Таблиця 2.10

Комплексний аналіз трудових показників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Назва показників	Одиниці виміру	Роки					Зміна (+, -) до базового року
		2018	2019	2020	2021	2022	
Реалізована продукція(без ПДВ)	тис. грн.	45761	45991	40970	74658	298404	252643
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	тис.грн.	—	230,0	-5021,0	33688,0	223746,0	-
	%	—	100,50	89,08	182,23	399,69	-
Облікова чисельність працюючих	осіб	124	122	114	115	351	227
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	тис.грн.	—	-2,0	-8,0	1,0	236,0	-
	%	—	98,39	93,44	100,88	305,22	-
Фонд заробітної плати	тис.грн.	3581,5	3558,4	3299,5	10382,6	27932,4	24350,9
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	тис.грн.	—	-23,1	-258,9	7083,1	17549,8	-
	%	—	99,36	92,72	314,67	269,03	-
Середньорічний обсяг реалізації продукції на 1-го працівника	тис.грн./особу	369,04	376,98	359,39	649,20	850,15	481,11
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	тис.грн.	—	7,94	-17,59	289,81	200,95	-
	%	—	102,15	95,33	180,64	130,95	-
Середньорічна зарплата	тис.грн	28,88	29,17	28,94	90,28	79,58	50,70
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	тис.грн.	—	0,284	-0,224	61,340	-10,704	-
	%	—	100,98	99,23	311,94	88,14	-

2.3. Основні засоби філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

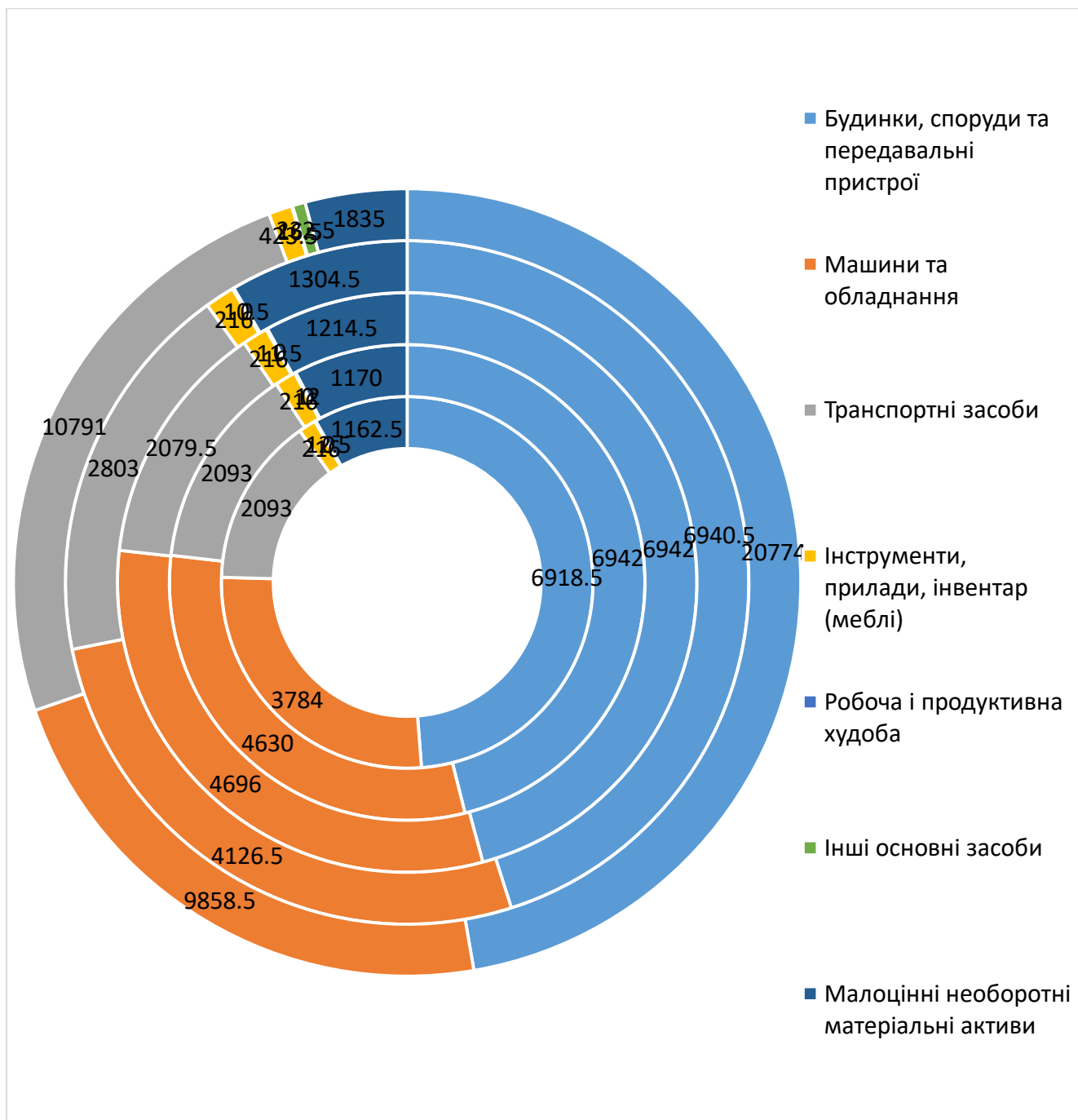

Рис. 2.11 Структура основних засобів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України», тис. грн

Таблиця 2.12

Основні показники стану основних засобів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Показники	Одиниці виміру	Роки				
		2018	2019	2020	2021	2022
Первісна вартість	тис. грн.	14187	15105	15202	15401	43931
Знос	тис. грн.	8990	9917,5	10493	11086	30820
Залишкова вартість	тис. грн.	5196,5	5187,5	4709	4315	13112
Коефіцієнт зносу	—	0,63	0,66	0,69	0,72	0,70
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	%	—	103,6	105,1	104,3	97,5
Коефіцієнт придатності	—	0,37	0,34	0,31	0,28	0,30
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	%	—	93,76	90,20	90,45	106,52

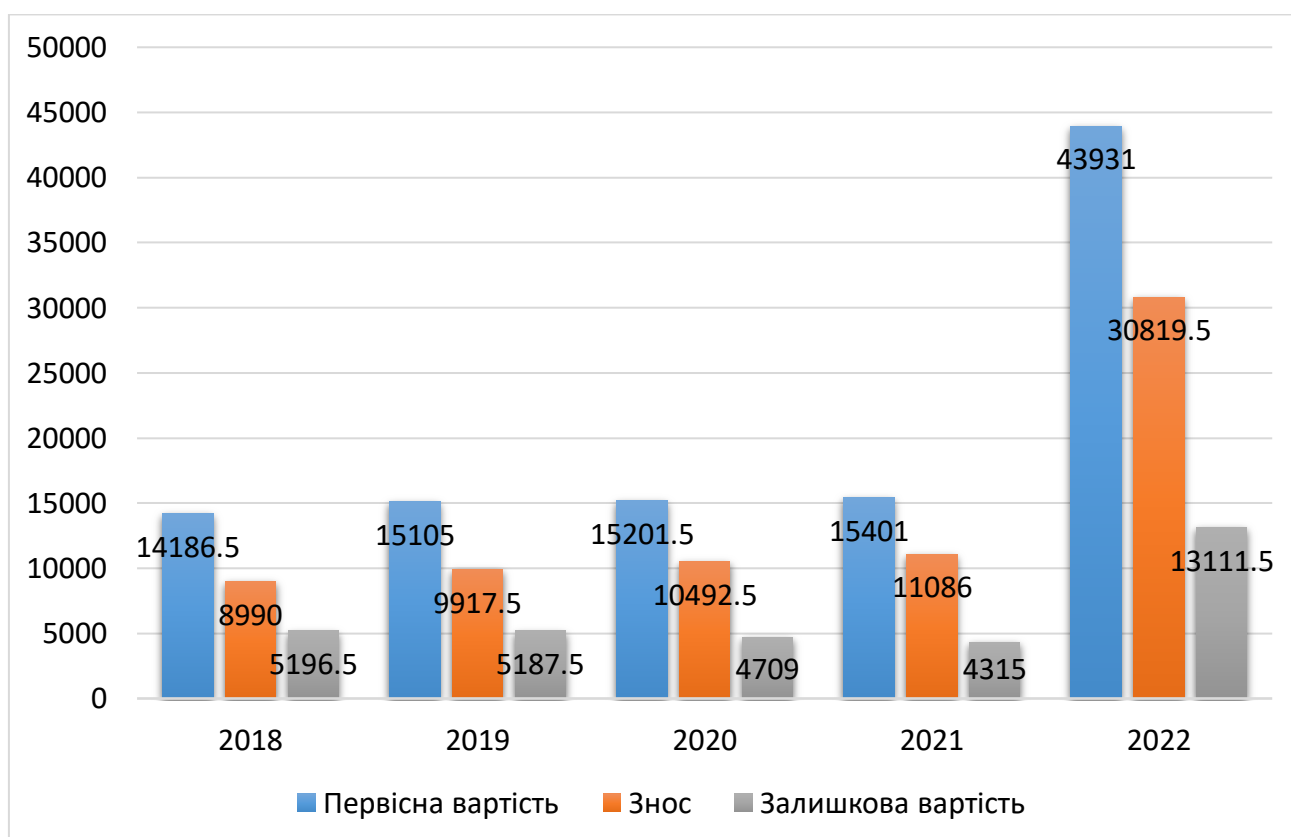

Рис. 2.13. Динаміка та структура показників основних засобів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

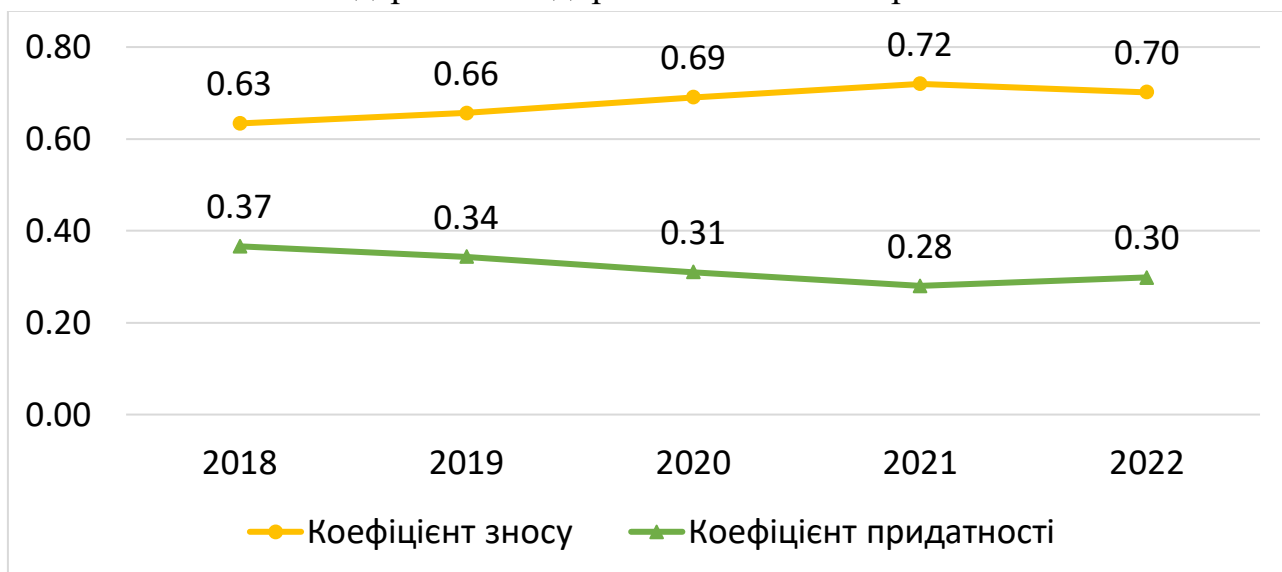

Рис. 2.14. Динаміка показників стану основних засобів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Таблиця 2.15

Показники ефективності використання основних засобів підприємства

Показники	Одиниці виміру	Роки					Зміна (+, -) до баз. року
		2018	2019	2020	2021	2022	
Обсяг реалізованої продукції (послуг)	тис.грн	45761	45991	40970	74658	298404	252643
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	%	—	100,5	89,1	182,2	399,7	-
Середньорічна вартість основних засобів	тис.грн	14186,5	15105,0	15201,5	15401,0	43931,0	29744,5
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	%	—	106,5	100,6	101,3	285,2	-
Середньооблікова чисельність працівників	осіб	124	122,0	114,0	115,0	351,0	227
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	%	—	98,4	93,4	100,9	305,2	-
Фондовіддача (по реалізованій продукції)	грн./грн.	3,23	3,04	2,70	4,85	6,79	3,57
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	%	—	94,4	88,5	179,9	140,1	-
Фондомісткість (по реалізованій продукції)	грн./грн.	0,31	0,33	0,37	0,21	0,15	-0,16
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	%	—	105,9	113,0	55,6	71,4	-
Фондоозброєність	тис.грн./особу	114,41	123,81	133,35	133,92	125,16	10,75
Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)	%	—	108,2	107,7	100,4	93,5	-

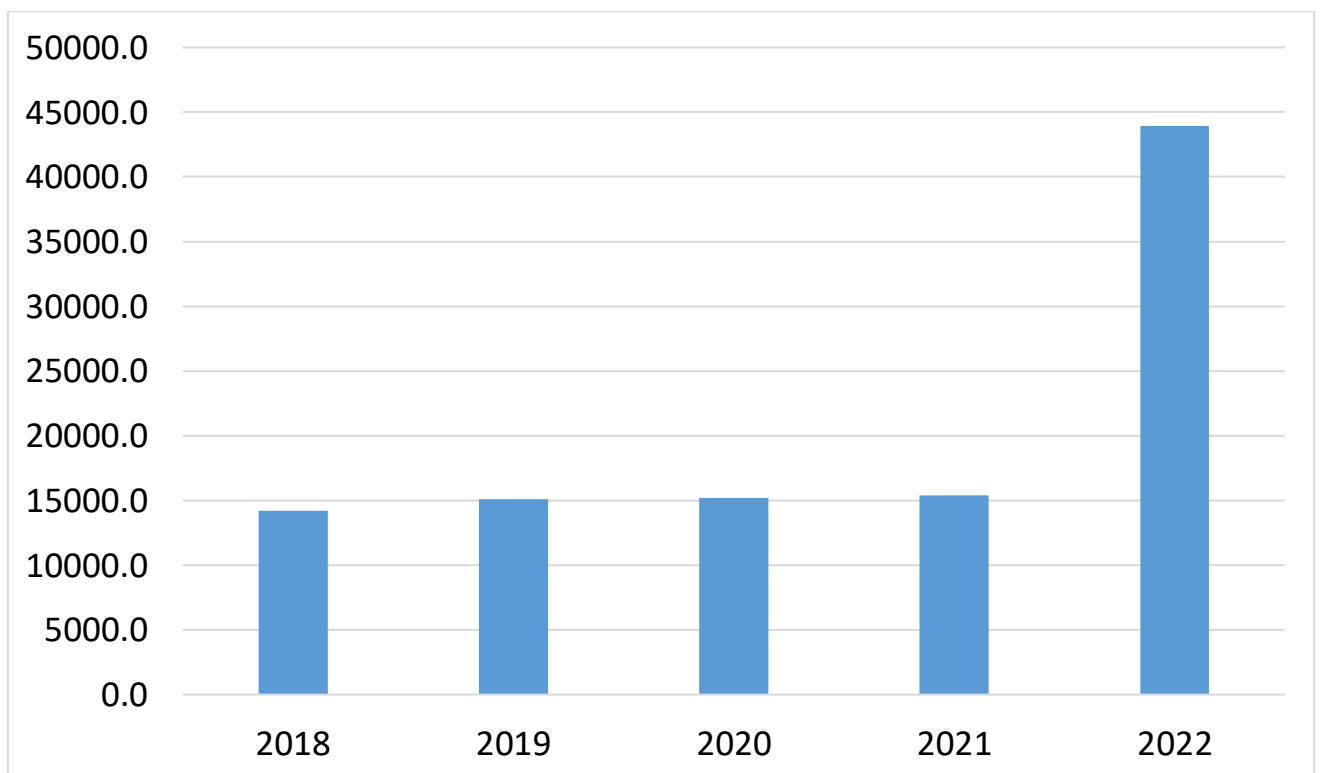

Рис. 2.16. Динаміка показників стану основних засобів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» за 2017-2021 роки

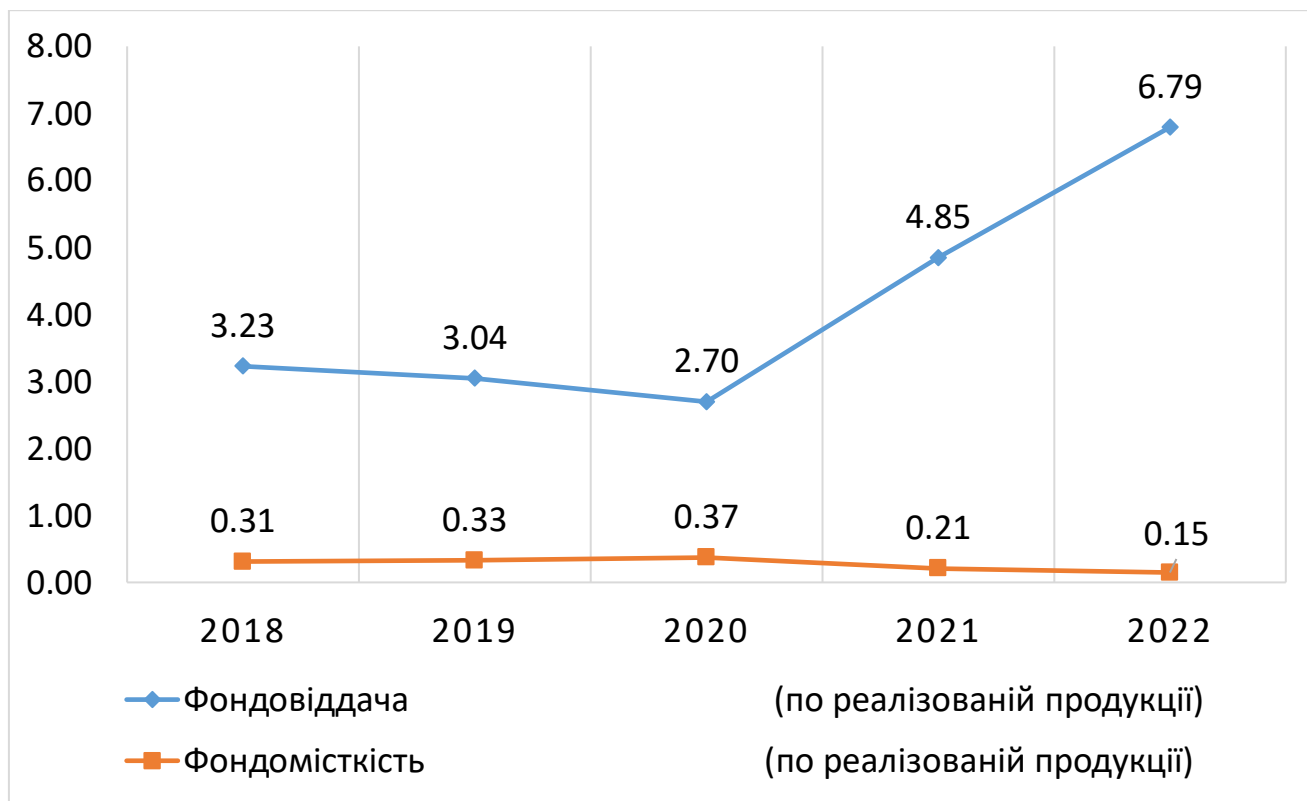

Рис. 2.17. Динаміка показників стану основних засобів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

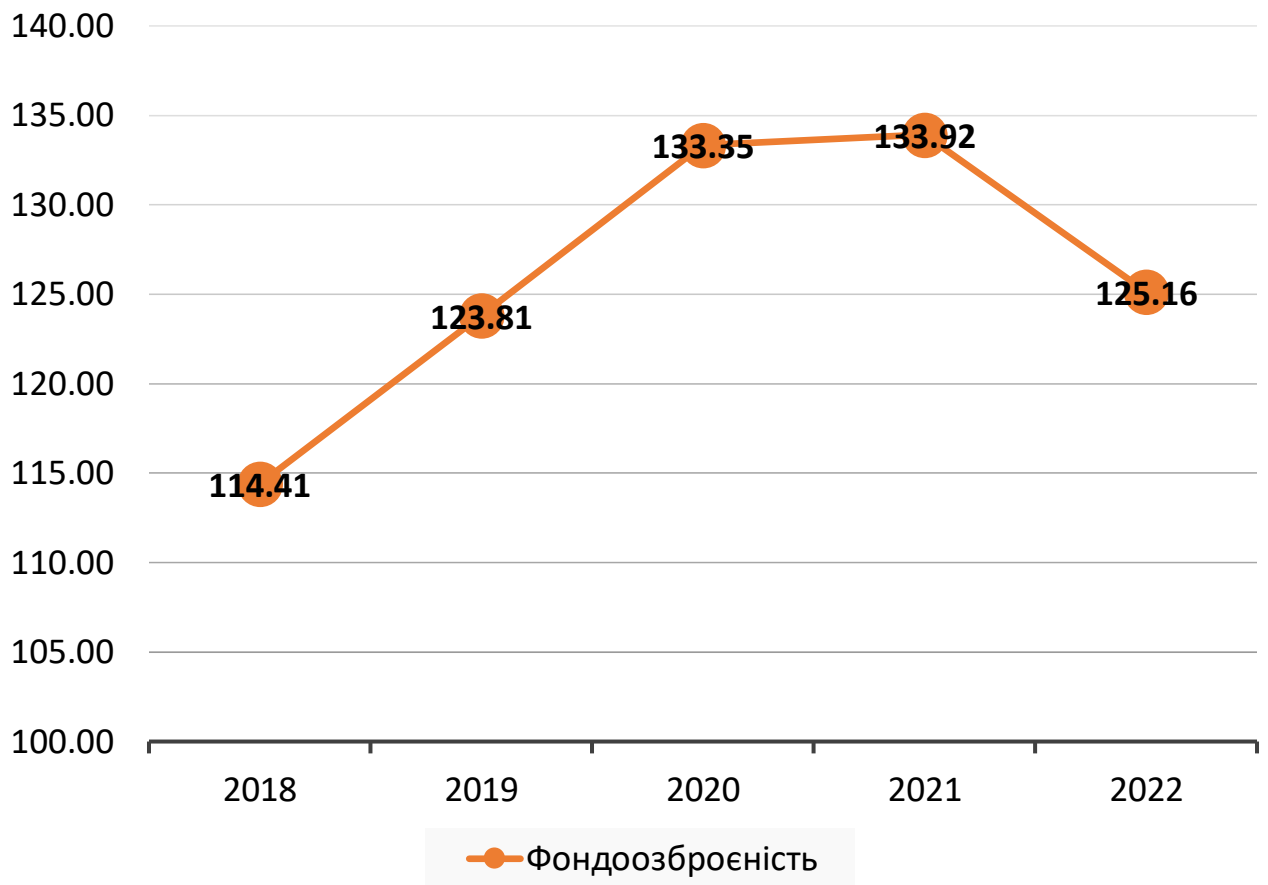

Рис. 2.18. Динаміка показників стану основних засобів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Загальні показники комплексного використання основних засобів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» відзначаються досить суттєвою позитивною динамікою, особливо у 2022 році. В той же час спостерігаємо зростання зносу та відповідно зниження придатності основних засобів. Ще одним позитивним чинником є зростання фондівіддачі і відповідно зниження фондомісткості. Це ж підтверджує нам і фондоозброєність, яка у своїй більшості (крім 2022 року) зростає досить суттєвими темпами.

2.4. Необоротні та оборотні активи філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та їх використання

Таблиця 2.19

Динаміка необоротних активів підприємства, тис. грн.

Показники	Роки				
	2018	2019	2020	2021	2022
Нематеріальні активи:					
первісна вартість	55,0	55,0	55,0	55,0	460,0
накопичена амортизація	0,0	0,0	0,0	0,0	190,0
залишкова вартість	55,0	55,0	55,0	55,0	270,0
Незавершені капітальні інвестиції	218,5	417,0	491,5	939,0	5422,5
Основні засоби:					
первісна вартість	14187	15105	15202	15401	43931
знос	8990	9917,5	10493	11086	30819,5
залишкова вартість	5196,5	5187,5	4709	4315	13111,5
Довгострокові фінансові інвестиції:					
які обліковуються за методом участі в капіталі інших підприємств	-	-	-	-	-
інші фінансові інвестиції	-	-	-	-	-
Довгострокова дебіторська заборгованість	-	-	-	-	-
Відстрочені податкові активи	-	-	-	-	-
Інші необоротні активи	-	-	-	-	-
Середньорічна вартість необоротних активів	5470,0	5659,5	5255,5	5309,0	18804,0

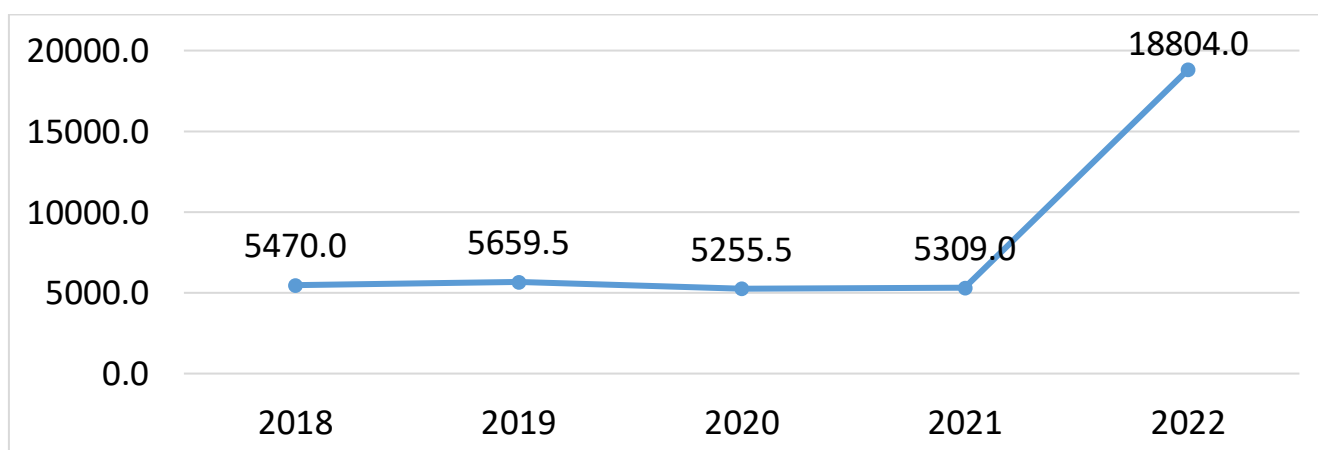

Рис. 2.20. Динаміка середньорічної вартості необоротних активів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Базуючись на таблиці 2.19 можемо беззаперечно сказати про достатню кількість необоротних активів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». Як бачимо їх вартість за 2018-2021 рр. залишається майже незмінна і незначно коливається в ту чи іншу сторону, і лише у 2022 році бачимо дуже суттєве (більше ніж в три рази) збільшення.

Оборотні активи філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

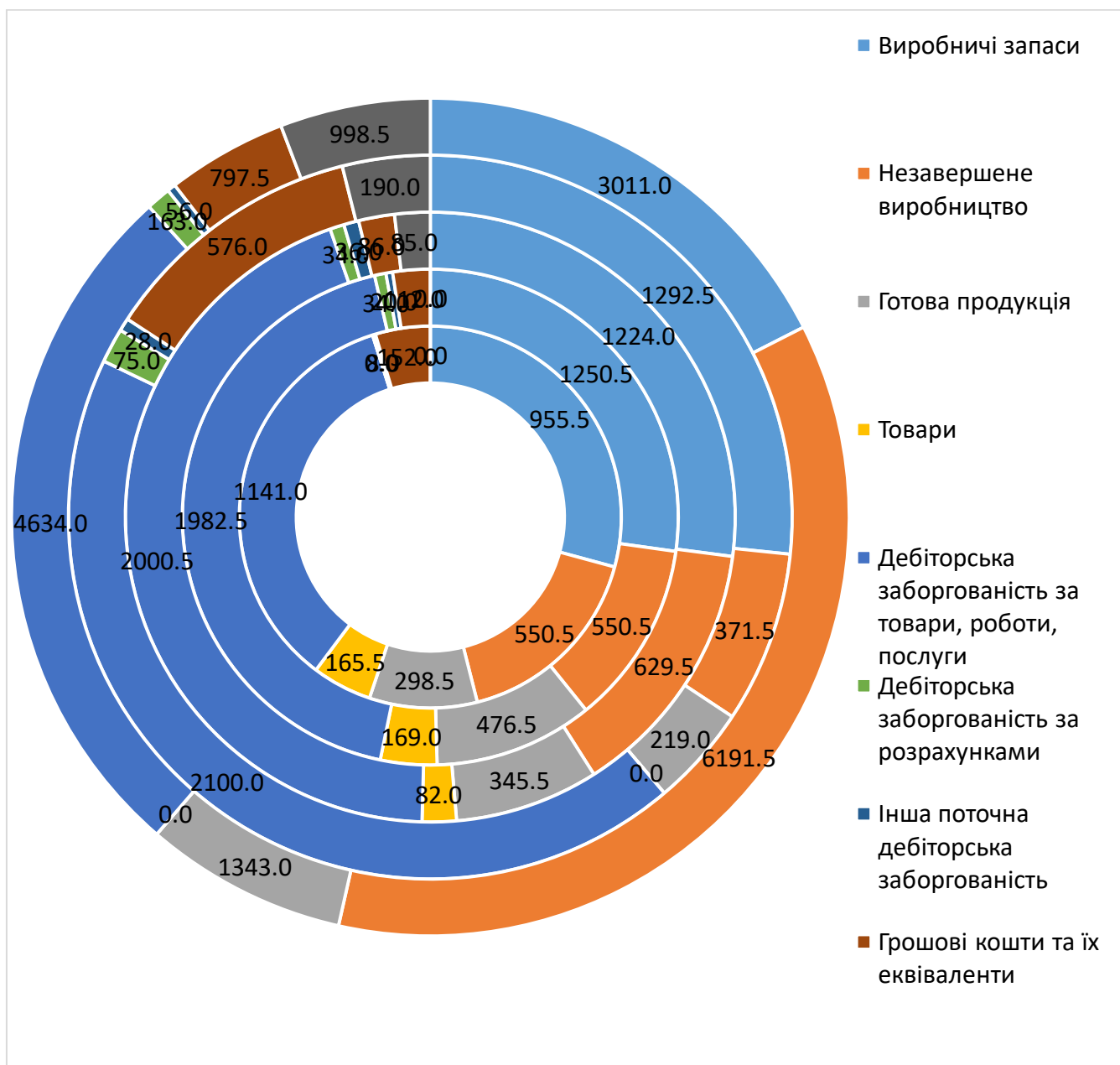

Рис. 2.21. Структура оборотних активів за 2018 – 2022 рр.

Таблиця 2.22

**Показники ефективності використання оборотних активів філії
«Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого
господарського підприємства «Ліси України»**

Показники	Одиниці виміру	Роки				
		2018	2019	2020	2021	2022
Обсяг реалізованої продукції (послуг)	тис. грн.	45761	45991	40970	74658	298404
Середня вартість оборотних активів	тис. грн.	3272	4596	4523,5	4853	17195,5
Коефіцієнт оборотності	—	13,99	10,01	9,06	15,38	17,35
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	%	—	71,6	90,5	169,9	112,8
Коефіцієнт завантаження	—	0,07	0,10	0,11	0,07	0,06
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	%	—	139,8	110,5	58,9	88,6
Число днів в аналізованому періоді (році)	дні	360	360	360	360	360
Тривалість обороту	дні	25,7	36,0	39,7	23,4	20,7
<i>Зміна у порівнянні з попереднім роком (ланцюговий метод)</i>	дні	—	10,2	3,8	-16,3	-2,7
	%	—	139,8	110,5	58,9	88,6

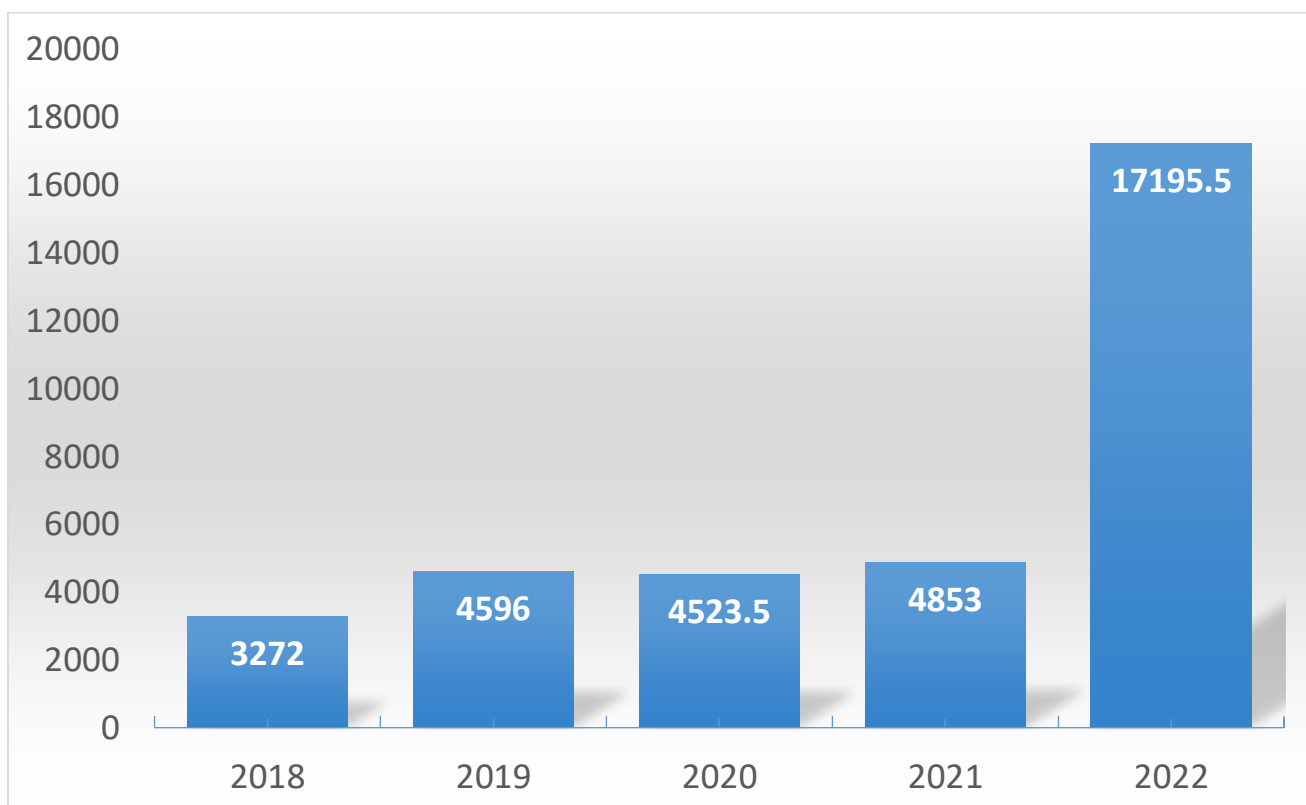

Рис. 2.23. Динаміка оборотних активів за 2018 – 2022 рр.

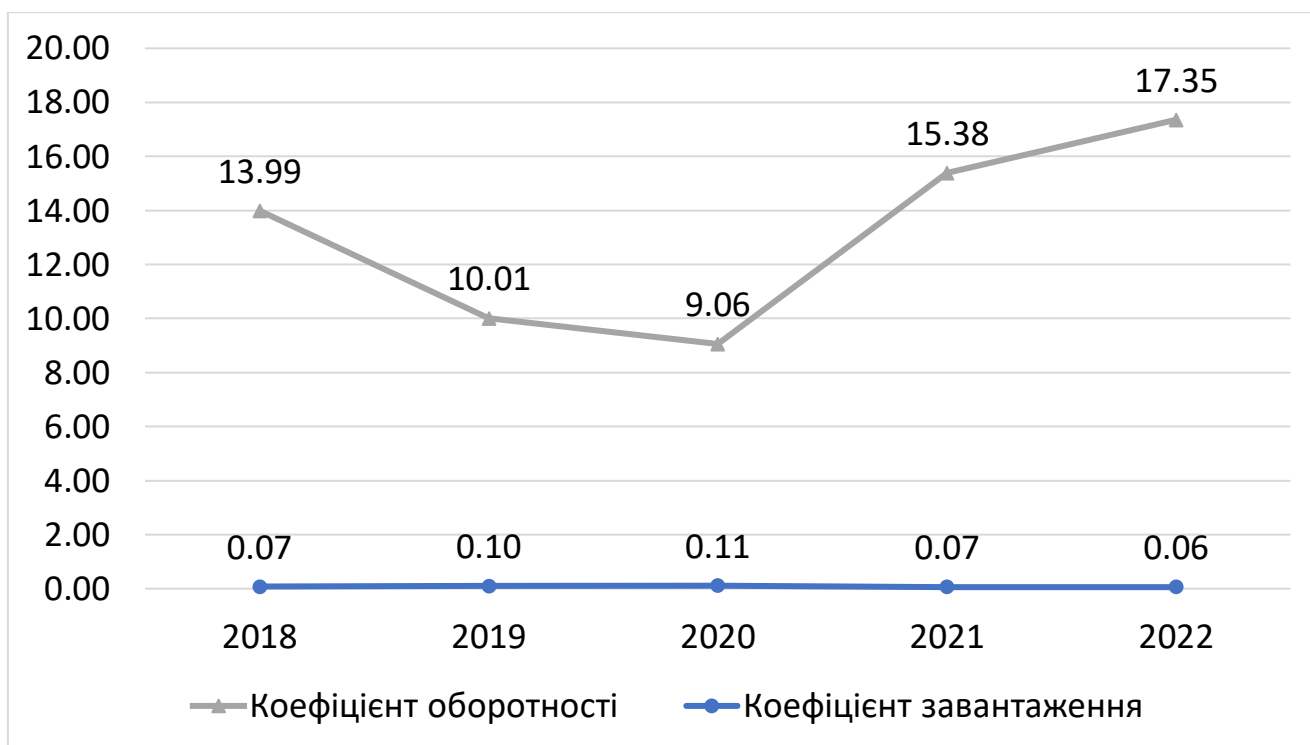

Рис. 2.24. Коефіцієнт оборотності та завантаження за 2018 – 2022 рр.

Рис. 2.25. Динаміка (2018-2022 рр.) тривалості обороту оборотних активів філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Оборотні активи філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» демонструють незмінність, застійність за 2018-2021 рр., а у 2022 році бачимо зростання більше ніж в три рази. Така тенденція дає надію на подальший перспективний розвиток нашого підприємства.

2.5. Операційні витрати філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Структура операційних витрат філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

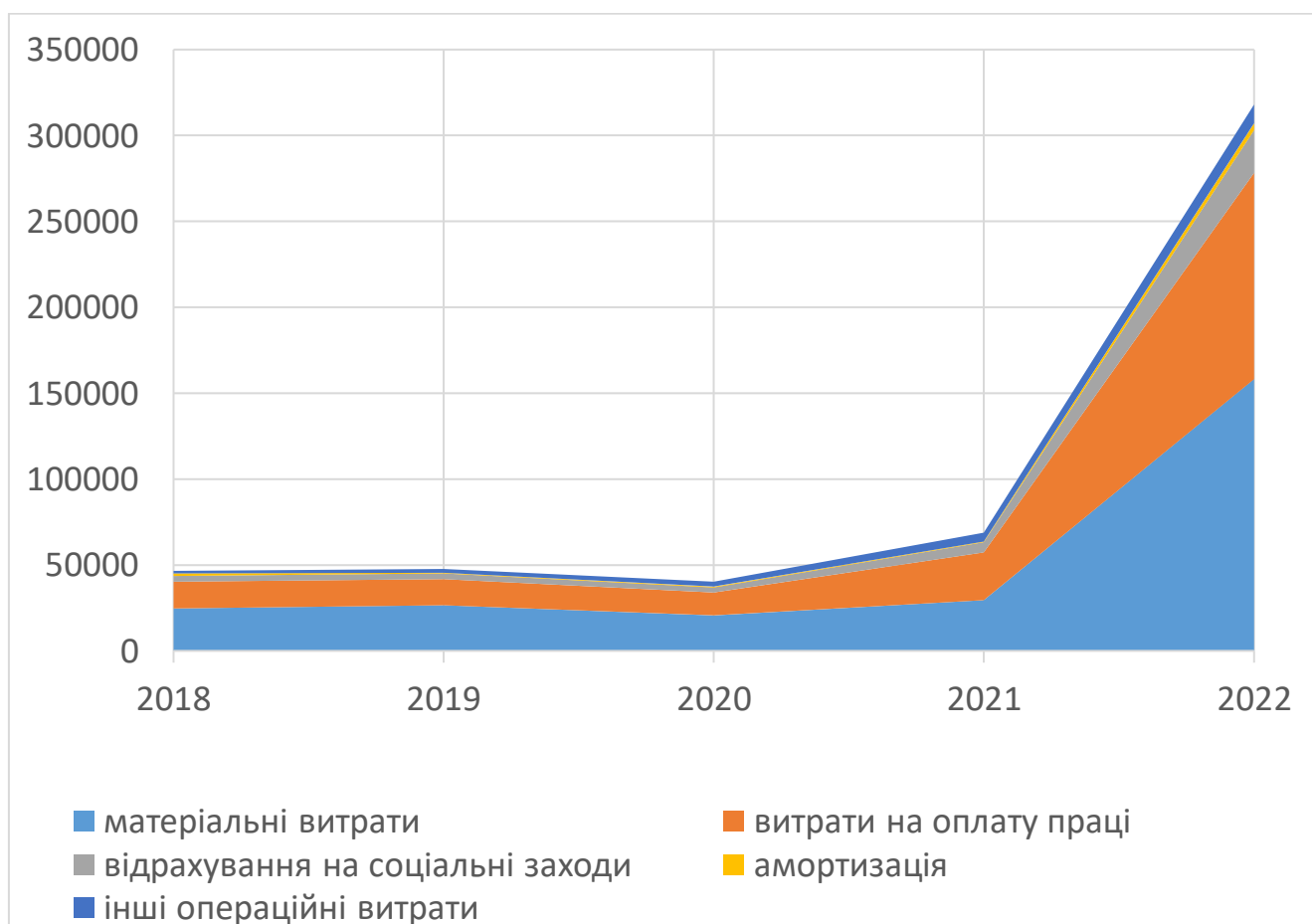

Рис. 1.25. Структура операційних витрат за 2018 – 2022 рр.

2.6. Оцінка впливу на довкілля діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Таблиця 2.27

Показники впливу на довкілля від здійснення лісозаготівельних робіт філії «Самбірське лісове господарство» ДСГП «Ліси України»

№ з/п	Назва технологічного процесу	Характеристика ймовірного впливу на довкілля
Заготівля деревини		
1	Звалювання	Забруднення атмосферного повітря від роботи бензопил, забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ), пошкодження живого покриву, підліску, підросту і молодняку, пошкодження дерев до ступеня не припинення росту, зміна природнього ареалу рослин та тварин
2	Трелювання лісопродукції	Забруднення атмосферного повітря від роботи тракторів, забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ), пошкодження живого покриву, підліску, підросту і молодняку, пошкодження дерев до ступеня не припинення росту, зміна природнього ареалу рослин та тварин
Перевезення лісопродукції		
3	Навантаження та вивезення деревини на лісосіці	Забруднення атмосферного повітря від роботи автомобілів, забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ), пошкодження живого покриву, підліску, підросту і молодняку, пошкодження дерев до ступеня не припинення росту, зміна природнього ареалу рослин та тварин, ущільнення ґрунту
Ремонт і влаштування доріг лісогосподарського призначення		
4	Переміщення ґрунту	Забруднення атмосферного повітря від роботи автомобілів, тракторів, механізмів, забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ), пошкодження живого покриву, підліску, підросту і молодняку, пошкодження русел і берегів водотоків, ущільнення ґрунту
5	Влаштування дорожнього полотна	Забруднення атмосферного повітря від роботи автомобілів, тракторів, механізмів, забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ), зміна природніх форм рельєфу, зміна гідрологічного режиму, зміна природнього ареалу рослин та тварин
Лісовідновлення		
6	Підготовка ґрунту під лісові культури	Забруднення атмосферного повітря від роботи тракторів, забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ), зміна мікрорельєфу та гідрологічного режиму ґрунту
7	Догляд за лісовими культурами, сприяння природному поновленню, догляд за природним поновленням лісу	Забруднення атмосферного повітря від роботи бензопил та кущорізів, забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ), зміна породного складу лісів і його структури, зниження рівня біологічного різноманіття, зміна кормової бази тварин
8	Прокладання мінералізованих смуг	Забруднення атмосферного повітря від роботи тракторів, забруднення поверхневих вод паливно-мастильними матеріалами (ПММ), зміна мікрорельєфу та гідрологічного режиму ґрунту

Опис і оцінка загального впливу на довкілля планованої діяльності

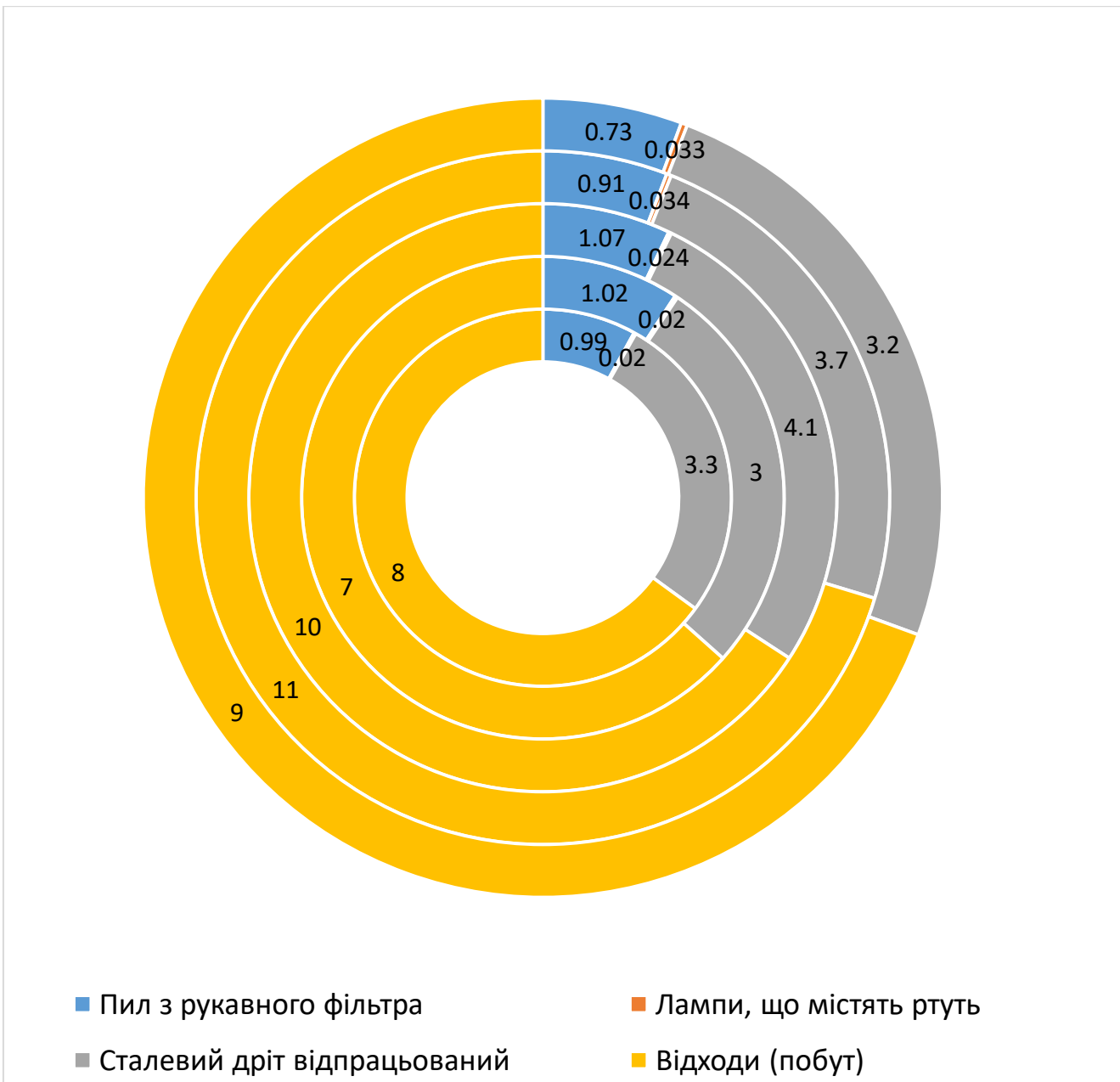

Рис. 2.28. Основні викиди та скиди філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» за 2018-2022 роки

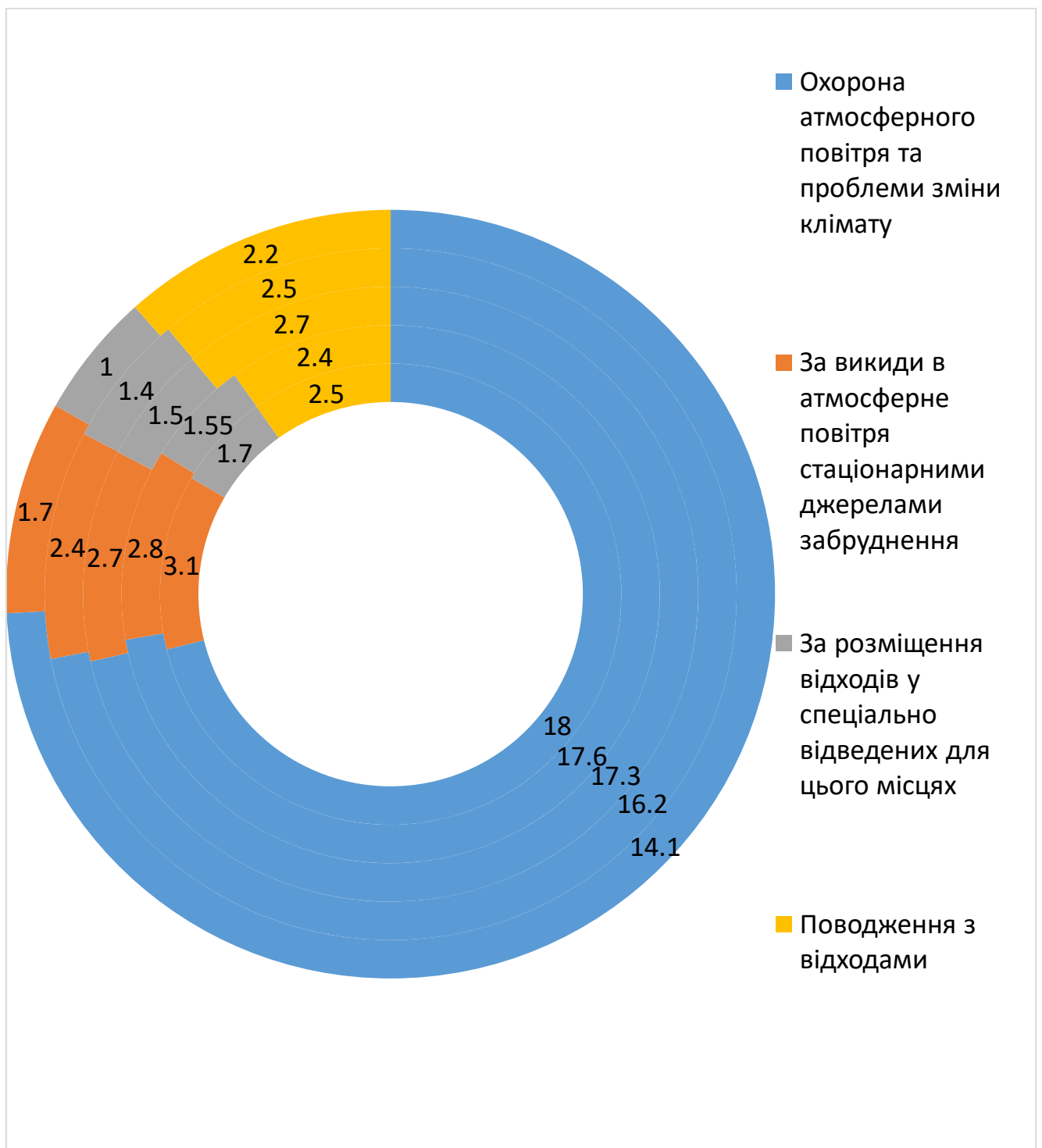

Рис. 2.29. Оцінка впливу філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» на довкілля за 2018-2022 роки

2.7. Узагальнююча оцінка фінансово-економічного стану філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Таблиця 2.30

Узагальнюючі показники фінансово-господарської діяльності підприємства за аналізований період

№ з/п	Показники	Одиниці виміру	Роки				
			2018	2019	2020	2021	2022
<i>Ресурси підприємства</i>							
1	Середньооблікова чисельність працівників	осіб	124	122	114	115	351
2	Середньорічна вартість необоротних активів	тис. грн.	5470	5659,5	5255,5	5309	18804
3	Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн.	14187	15105	15202	15401	43931
4	Середній залишок оборотних активів	тис. грн.	3272	4596	4523,5	4853	17196
<i>Результати діяльності підприємства</i>							
5	Обсяг реалізованої продукції (послуг) без ПДВ	тис. грн.	45761	45991	40970	74658	298404
6	Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	646	650	675	1232	8229
7	Обсяг реалізованої продукції на одного працівника	тис. грн./особу	369,0	377,0	359,4	649,2	850,2
8	Середньорічна заробітна плата працівника	тис. грн.	28,88	29,17	28,94	90,28	79,58
9	Фондовіддача (по реалізованій продукції)	грн./грн.	3,23	3,04	2,70	4,85	6,79
10	Фондоозброєність	тис. грн./особу	114,41	123,81	133,35	133,92	125,16
11	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	коэф.	13,99	10,01	9,06	15,38	17,35
12	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції (послуг)	грн.	0,72	0,74	0,75	0,73	0,78
13	Рентабельність реалізованої продукції (рентабельність понесених витрат)	%	39,2	34,8	33,0	36,8	27,9
14	Рентабельність продажу	%	1,4	1,4	1,6	1,7	2,8

Висновки до розділу 2

Середньооблікова чисельність працівників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» має сталу тенденцію до невеликого зменшення кожного року починаючи з 2018 року, лише у 2022 році відбулось досить суттєве збільшення кількості працівників, більше ніж в 3 рази. Середньорічна вартість необоротних активів є дуже нестабільною – відбувається то зростання то падіння і лише у 2022 році спостерігається дуже суттєве її зростання, при цьому середньорічна вартість основних засобів має ті ж тенденції змін.

Обсяг реалізованої продукції (послуг) без ПДВ має сталу тенденцію до зростання з 45761 тис. грн. у 2018 році до 298404 тис. грн., крім 2020 року, коли відбулось зменшення до 40970 тис. грн.

Чистий прибуток з року в рік зростає, спочатку незначними темпами в перші аналізовані нами роки (2018-2020 рр.), а у останні два роки (2021-2022 рр.) бачимо досить суттєве пришвидшення отримання прибутку спочатку у два рази, а потім і більше ніж в вісім раз у 2022 році.

Обсяг реалізованої продукції на одного працівника кожного року постійно зростає починаючи з 2018 року (крім 2020 року) та становив 369 тис. грн./особу, і до 2022 року, коли він становив найбільше значення — 850,2 тис. грн. Середньорічна заробітна плата змінюється по-різному, спочатку незначно зросла до 29,17 тис. грн. у 2019 році, потім так само незначно знизилась у наступному 2020 році до 28,94 тис. грн. у 2021 році, у наступні ж роки бачимо продовження цієї тенденції у більших масштабах – досить суттєве зростання до 90,28 тис. грн. у 2021 році, та досить суттєве падіння до 79,58 тис. грн. у 2022 році. Така нестабільність свідчить про недостатню привабливість та ефективність філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» для потенційних працівників та покупців, хоча й їх фактичні значення дають хорошу перспективу.

Фондовіддача на підприємстві знижувалась протягом 2019-2020 років з 3,23 у 2018 році до 2,7, а починаючи з 2021 року спостерігається її суттєве зростання до 4,85, а потім до 6,79 у 2022 році. Фондоозброєність зростала щороку з 114,41 тис. грн./особа до 133,92 тис. грн./особа, а потім повернулась до рівня 2019 року - до 125,16 тис. грн./особа (2022 рік).

Тенденція змін витрат на 1 грн. реалізованої продукції зростають майже щороку з 0,72 до 0,78, крім 2021 року, коли бачимо зменшення витрат до 0,73 грн.

Рентабельність реалізованої продукції має обернену пропорційність до змін витрат на 1 грн. та зменшувалась кожного року з 39,2 % до 27,9 %, крім 2021 року коли спостерігаємо зростання до 36,8 %. Рентабельність продажу залишалась без змін у 2019 році, а потім зростала щороку з 1,4 до 2,8 % у 2022 році.

Аналізуючи результати діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» за п'ять останніх років можна дійти висновку, що більшість показників за 2018-2022 роки все ж мають досить позитивну тенденцію, хоча й вимагають суттєвого аналізу та покращення. Основним показником, які вплинули на досить позитивну тенденцію збільшення став обсяг реалізованої продукції (послуг) без ПДВ підприємства, особливо у 2021-2022 роках.

3. Проект рекомендацій удосконалення виробничо-господарської діяльності філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

3.1. Обґрунтування організаційних заходів підвищення ефективності управління прибутками за рахунок інвестицій

3.1.1. Підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Коли фірма отримує досить велику кількість прибутків, і відповідно, є достатньо фінансово стабільна, вона у будь-який момент часу матиме беззаперечну можливість своєчасно та якнайповніше упроваджувати як найновіші, інноваційні технології, виконувати оновлення основних засобів, інвестувати усі наявні вільні кошти у інвестиційно інтересні проекти, а також у окреслені строки виконувати свої взяті зобов'язання. Відповідно, можемо сказати про те що саме тому повсякчасне підвищення ефективності управління прибутками це необхідність, що, беззаперечно, буде провадити до успіху та як найефективнішої діяльності будь-якої фірми.

Рис. 3.1. Можливі шляхи підвищення прибутковості підприємства

3.2. Проведення кореляційного аналізу

Таблиця 3.2.

Вихідні дані для економетричного моделювання

№ з/п	Рік	Чистий прибуток (Y)	Фондовіддача (X ₁)	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції (послуг) (X ₂)	Середньооблікова чисельність працівників (X ₃)
1	2012	601	3,20	0,71	110
2	2013	609	3,17	0,73	113
3	2014	605	3,50	0,71	111
4	2015	608	3,22	0,72	114
5	2016	615	3,10	0,71	113
6	2017	622	3,40	0,7	118
7	2018	646	3,23	0,72	124
8	2019	650	3,04	0,74	122
9	2020	675	2,70	0,75	114
10	2021	1232	4,85	0,73	115
11	2022	8229	6,79	0,78	351

Таблиця 3.3.

Парний аналіз

№ з/п	Рік	Чистий прибуток (Y)	Фондовіддача (X ₁)
1	2012	601	3,20
2	2013	609	3,17
3	2014	605	3,50
4	2015	608	3,22
5	2016	615	3,10
6	2017	622	3,40
7	2018	646	3,23
8	2019	650	3,04
9	2020	675	2,70
10	2021	1232	4,85
11	2022	8229	6,79

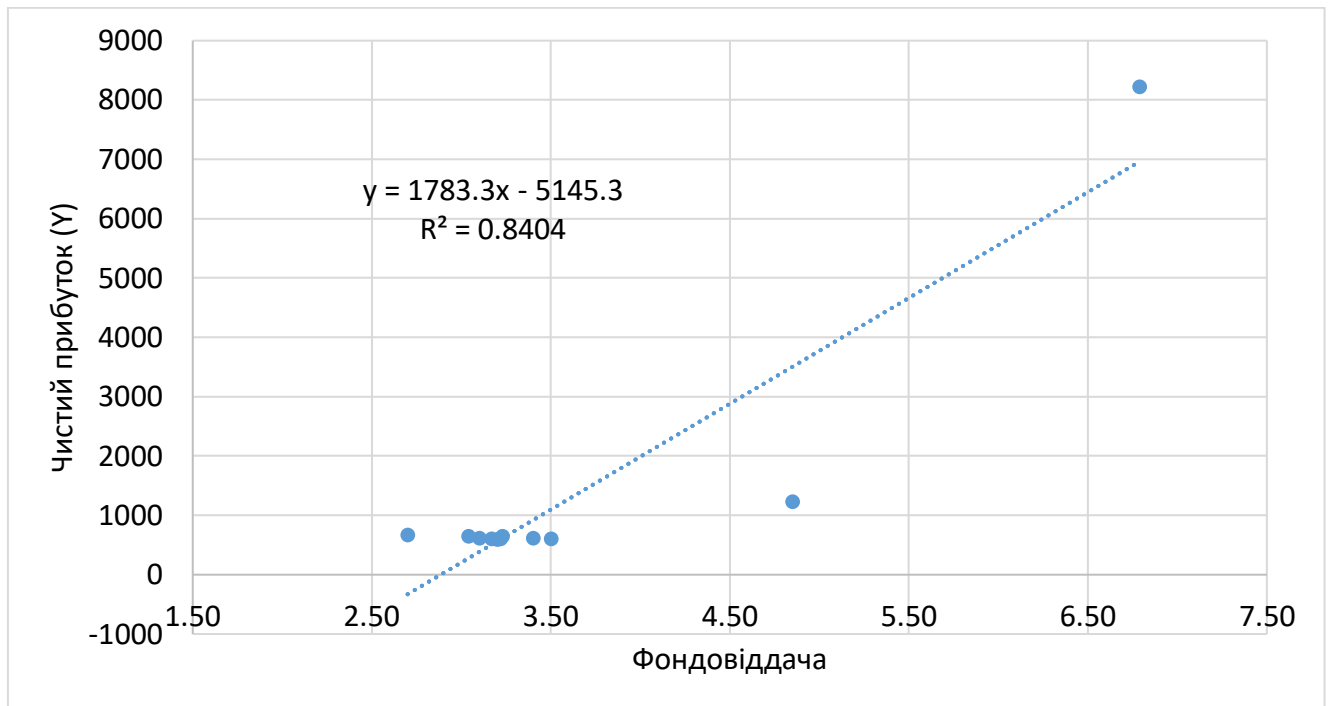

Рис. 3.4 Залежність чистого прибутку від фондовіддачі

Таблиця 3.5

Парний аналіз

№ з/п	Рік	Чистий прибуток (Y)	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції (послуг) (X ₂)
1	2012	601	0,71
2	2013	609	0,73
3	2014	605	0,71
4	2015	608	0,72
5	2016	615	0,71
6	2017	622	0,7
7	2018	646	0,72
8	2019	650	0,74
9	2020	675	0,75
10	2021	1232	0,73
11	2022	8229	0,78

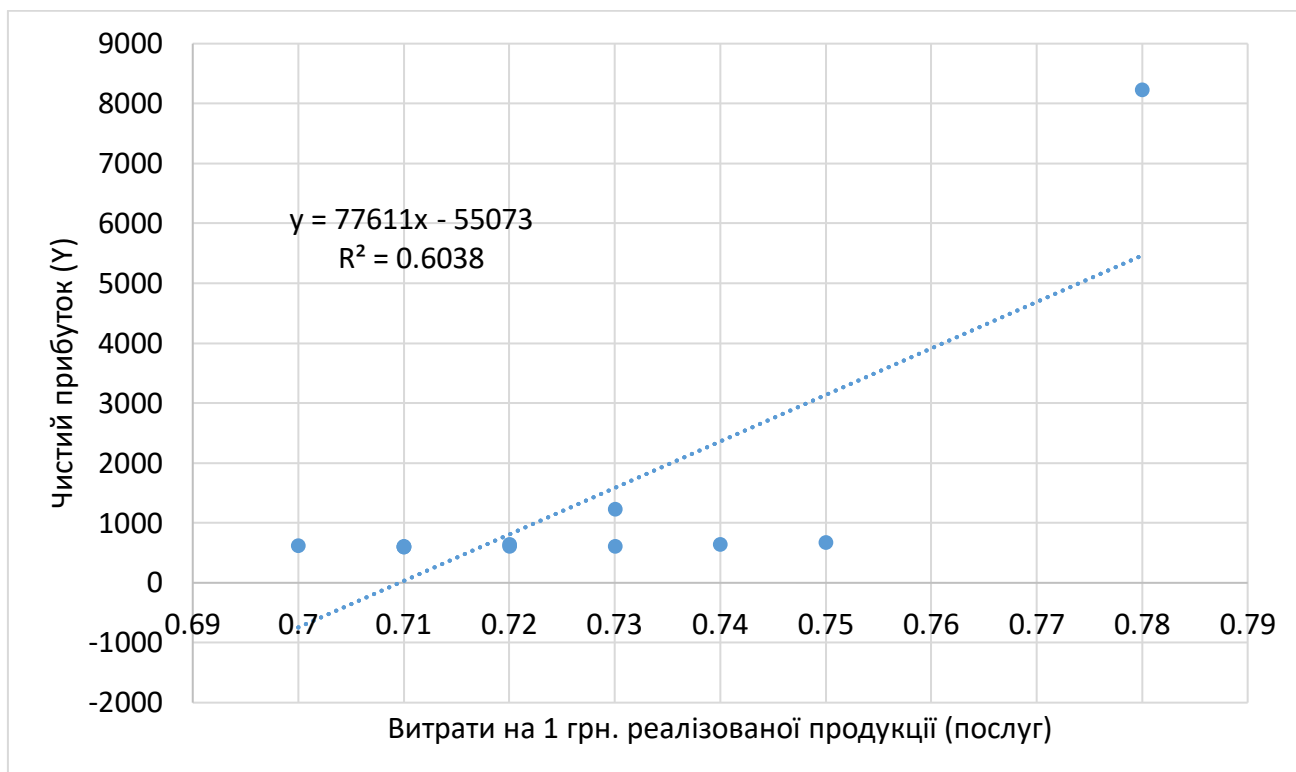

Рис. 3.6 Залежність чистого прибутку від витрат на 1 грн. реалізованої продукції

Таблиця 3.7

Парний аналіз

№ з/п	Рік	Чистий прибуток (Y)	Середньооблікова чисельність працівників (X ₃)
1	2012	601	110
2	2013	609	113
3	2014	605	111
4	2015	608	114
5	2016	615	113
6	2017	622	118
7	2018	646	124
8	2019	650	122
9	2020	675	114
10	2021	1232	115
11	2022	8229	351

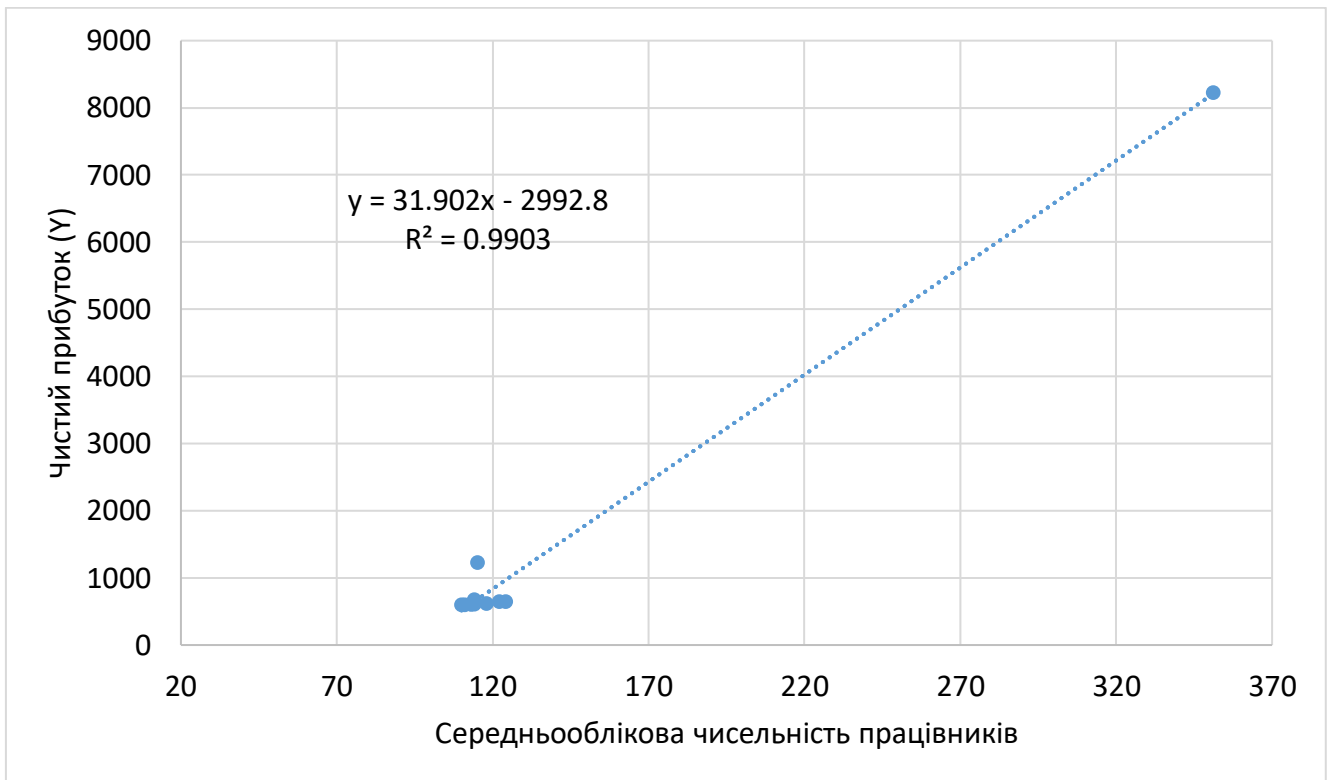

Рис. 3.8 Залежність чистого прибутку та середньообліковою чисельністю працівників

Таблиця 3.9

Множинний аналіз

№ з/п	Рік	Чистий прибуток (Y)	Фондовіддача (X ₁)	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції (послуг) (X ₂)	Середньооблікова чисельність працівників (X ₃)
1	2012	601	3,20	0,71	110
2	2013	609	3,17	0,73	113
3	2014	605	3,50	0,71	111
4	2015	608	3,22	0,72	114
5	2016	615	3,10	0,71	113
6	2017	622	3,40	0,7	118
7	2018	646	3,23	0,72	124
8	2019	650	3,04	0,74	122
9	2020	675	2,70	0,75	114
10	2021	1232	4,85	0,73	115
11	2022	8229	6,79	0,78	351

Таблиця 3.10

Параметри економетричної моделі (за результатами функції MS EXCEL - ЛИНЕЙН)

	A	B	C	D
1	b3	b2	b1	b0
	оцінки коефіцієнтів регресії			
2	Sb3	Sb2	Sb1	Sb0
	стандартні похибки оцінок коефіцієнтів регресії			
3	R^2	S	-	-
	коефіцієнт детермінації	стандартна похибка оцінки	-	-
4	F	k	-	-
	значення F-статистики Фішера-Снедекора	кількість ступенів свободи	-	-
5	ESS	RSS	-	-
	сума квадратів, пояснена регресією	залишкова сума квадратів	-	-

Таблиця 3.11

Результати функції ЛИНЕЙН

	A	B	C	D
1	25,81544949	4069,18748	348,7855126	-6394,084449
2	1,635455858	3101,125252	81,91380733	2176,540131
3	0,997335346	140,7694005	#Н/Д	#Н/Д
4	873,3277252	7	#Н/Д	#Н/Д
5	51917649,83	138712,1689	#Н/Д	#Н/Д

Результати першого розрахунку регресійного аналізу за допомогою функції MS Office Excel «РЕГРЕСІЯ» подано нами у додатку А1.

Рівняння множинної регресії після першого розрахунку буде мати такий вигляд:

$$Y = -6394,08 + 348,79 \cdot X_1 + 4069,19 \cdot X_2 + 25,82 \cdot X_3$$

Таблиця 3.12

№/показник	Незалежні змінні			Залежна змінна
	X ₁	X ₂	X ₃	Y
1	5923,00	4829	157	601
2	6277,00	2726	161	609
3	6835,00	4872,00	156	605
4	7139,00	5303	140	608
5	7480,00	8357	141	615
6	8168,50	10738	144	622
7	9246,00	15731	142	646
8	91061,00	18114,00	139	650
9	172754,00	18531	145	675
10	92869,00	18133	135	1232
11	12773,00	27087	141	8229
r	0,9167	0,777	0,995	-
t-критерій Ст'юдента	6,49	3,492	28,58	t _{табл} = 2,447

Таблиця 3.13

Вихідні дані для функції ЛИНЕЙН

	Рік	Чистий прибуток (Y)	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції (послуг) (X ₂)	Середньооблікова чисельність працівників (X ₃)
1	2012	601	0,71	110
2	2013	609	0,73	113
3	2014	605	0,71	111
4	2015	608	0,72	114
5	2016	615	0,71	113
6	2017	622	0,7	118
7	2018	646	0,72	124
8	2019	650	0,74	122
9	2020	675	0,75	114
10	2021	1232	0,73	115
11	2022	8229	0,78	351

Зробивши повторний аналіз за допомогою функції MS Office Excel ЛИНЕЙН отримаємо таке:

Таблиця 3.14

Результати розрахунків за допомогою функції ЛИНЕЙН

31,37603868	2122,980105	-4464,798096
1,7449158	5436,295272	3773,107684
0,990433817	249,4946631	#Н/Д
414,1395983	8	#Н/Д
51558381,3	497980,6955	#Н/Д

Уточнене рівняння регресії виглядатиме таким чином:

$$Y = -4464,8 + 2122,98X_1 + 31,38X_2$$

Результати другого розрахунку регресійного аналізу за допомогою функції MS Office Excel «РЕГРЕСІЯ» подано нами у додатку А2

3.2 Прогнозування розвитку філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та основних показників

Рис. 3.15 Прогноз чистого прибутку до 2028 року філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

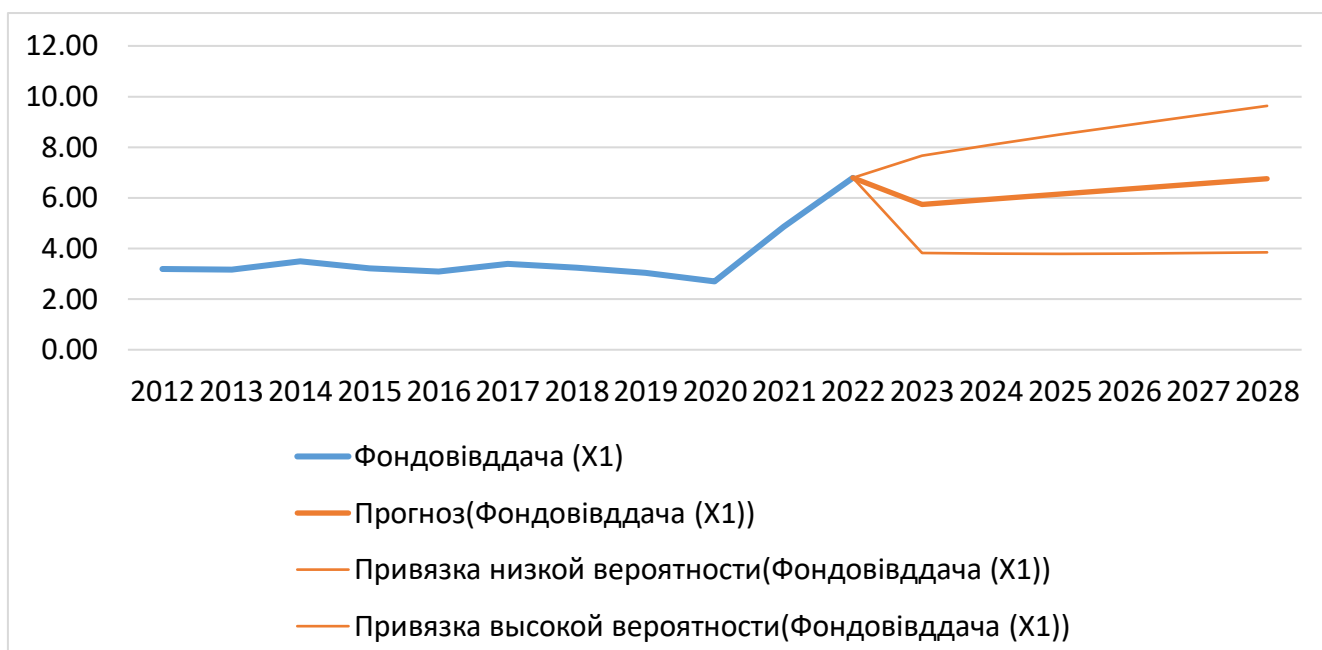

Рис. 3.16 Прогноз фондівддачі (X₁) до 2028 року філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

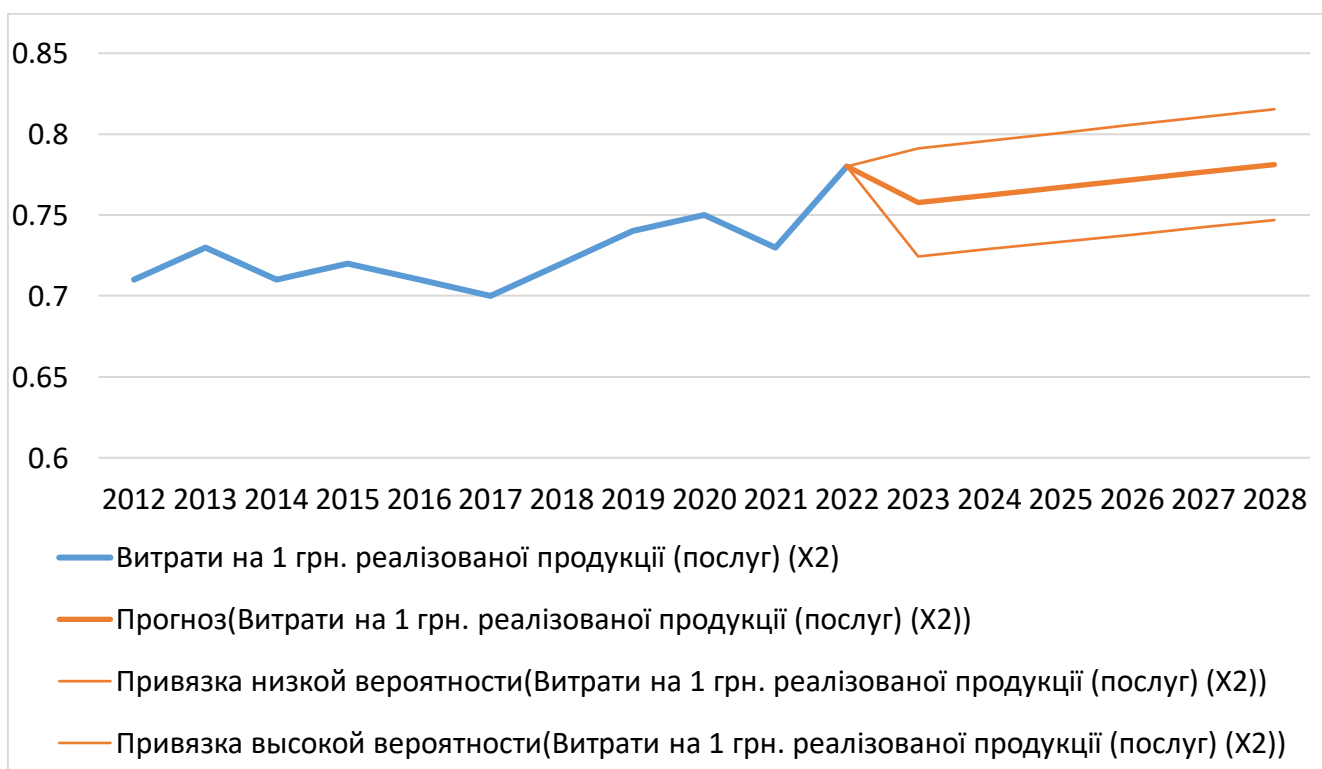

Рис. 3.17 Прогноз показника «Витрати на 1 грн. реалізованої продукції» (X_2) до 2028 року філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

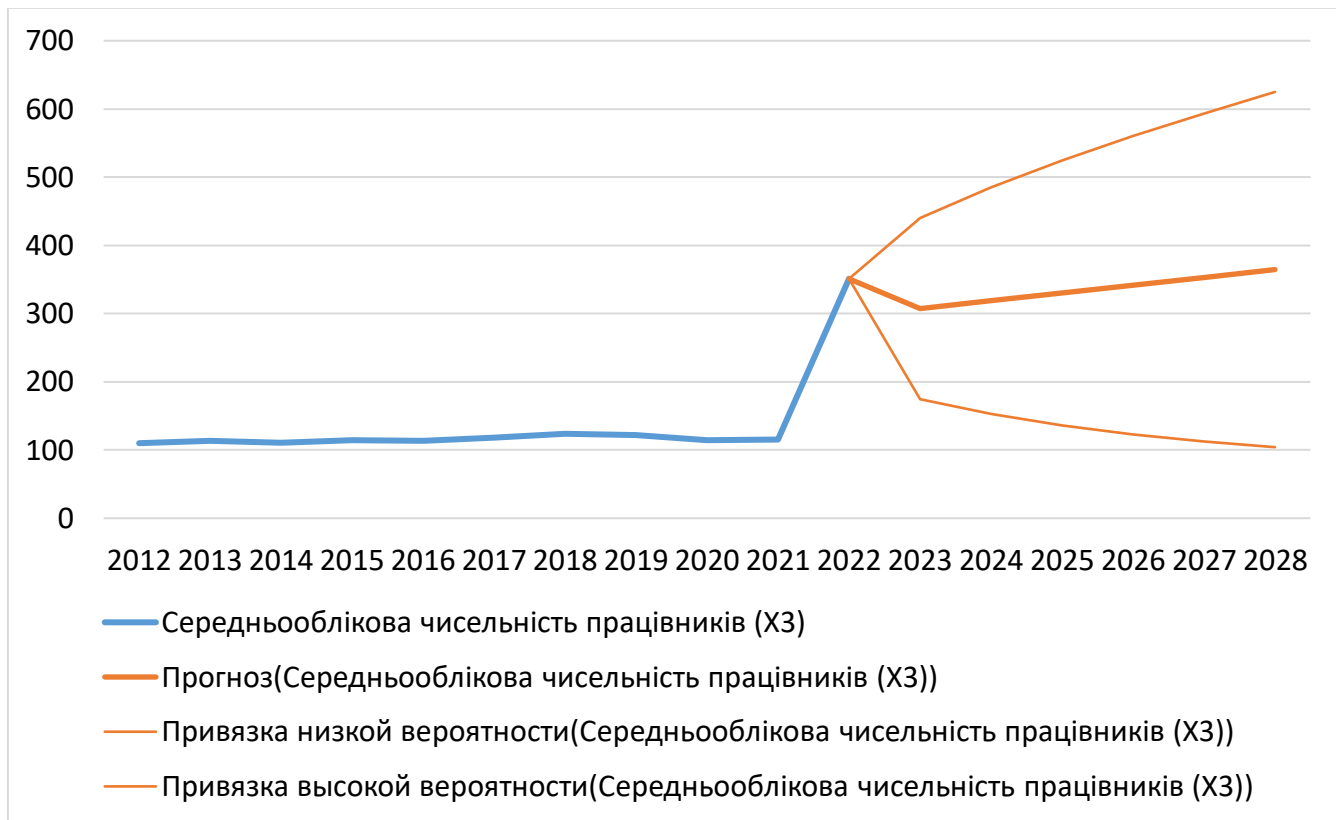

Рис. 3.18 Прогноз показника середньооблікової чисельності працівників до 2028 року філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України»

Як чітко бачимо з одержаних нами графіків усі обрані нами показники філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» мають досить позитивну динаміку у обраних нами роках (2023-2028 рр.)

3.3 Результуючий усебічний розрахунок економічної ефективності запропонованих заходів:

3.3.1 Розрахунок ефективності комплексу запропонованих заходів

Таблиця 3.19

Можливий економічний ефект від впровадження заходів

№	Захід	Од. вимі ру	Витрати		Величи на витрат	Економічний ефект	Чистий економічний ефект
			Стаття				
1	2	3	4		5	6	7
1.	Зниження витрат	грн.	Зниження витрат		50000	1) Зростання чистого прибутку (4,25 %)	
		грн.	Усього		50000	350144	300144
2.	Підвищення кваліфікації персоналу	грн.	1) Менеджер навчання	3	13000	1) Збільшення чистого прибутку (3,75)	
			2) Навчання менеджерів	2	15000		
			3) Оплата праці		30000		
			4) Оцінка персоналу		15000		
			5) Мотивація		15000		
		грн.	Усього		88000	308587	220587
3.	Соціо-екологічні заходи	грн.	1. Соціальна ситуація		40000	90000	
			2. Стан довкілля		35000		
		грн.	Усього		75000	90000	15000
	Всього по заходах	тис. грн	-		213	748,731	535,731

3.3.2 Результат впровадження інвестиційних пропозицій

Таблиця 3.20

Потоки реальних грошей

№	Грошові потоки	Початковий стан	Значення показників по роках (тис. грн.)			
			2018	2019	2020	2021
1	Операційна діяльність (1.3+1.6)	0	439,29942	0	0	0
1.1	Додаткова виручка від реалізації	0	748,731			
1.2	Додаткові поточні витрати	0	585,51	0,00	0,00	0,00
1.3	У т.ч. амортизація	0	0	0	0	0
1.4	Додатковий прибуток до оподаткування	0	535,731			
1.5	Податок на прибуток (18%)	0	96,43	0,00	0,00	0,00
1.6	Додатковий чистий прибуток	0	439,30	0,00	0,00	0,00
2	Інвестиційна діяльність (2.1-2.2-2.3)	-213	0	0	0	0
2.1	Надходження від продажу активів	0	0	0	0	0
2.2	Затрати на придбання активів	0	0	0	0	0
2.3	Затрати на поповнення оборотних коштів	213	0	0	0	0
Ефективність проекту в цілому						
3	Потік (сальдо) від операційної та інвестиційної діяльності (р.1 +р.2)	-213	439,29942	0	0	0
4	Коефіцієнт дисконтування	1	0,7692	0,5917	0,4551	0,3501
5	Дисконтований потік (р.3 *р.4)	-213	337,909	0,000	0,000	0,000
6	Накопичений дисконтований потік (наростаючим підсумком)	-213	124,909	124,909	124,909	124,909
7	Чиста теперішня вартість (ЧТВ) =			124,909	 тис. грн.	
8	Термін окупності проекту (Т_{ок}) = на 2 -ому році (1р. 7,6 місяці)					
9	Фінансова діяльність (9.1+9.2-9.3-9.4-9.5)	213	-81,4	-68,2	0	0
9.1	Власний (акціонерний) капітал	213	0	0	0	0
9.2	Довгострокові кредити	0	0	0	0	0
9.3	Повернення кредиту	0	55	55	0	0
9.4	Погашення заборгованостей по кредитах	0	26,4	13,2	0	0
9.5	Виплата дивідендів акціонерам	0	0	0	0	0
10	Надлишок коштів	0	357,89942	-68,2	0	0
11	Сумарна потреба в коштах	0	0	68,2	0	0

Таблиця 3.21

Вплив заходів на показники підприємства

№ з/п	Показники	Одиниці виміру	Роки		Зміна
			базовий	проектний	Відсоток
<i>Ресурси підприємства</i>					
1	Середньооблікова чисельність працівників	осіб	351	352	0,003
2	Середньорічна вартість необоротних активів	тис. грн.	18804	18804	0,000
3	Середньорічна вартість основних засобів	тис. грн.	43931	43931	0,000
4	Середній залишок оборотних активів	тис. грн.	17195,5	17408,5	0,019
<i>Результати діяльності підприємства</i>					
5	Обсяг реалізованої продукції (послуг) без ПДВ	тис. грн.	298404	391804,452	31,300
6	Чистий прибуток (збиток)	тис. грн.	8229	8887,731	8,005
7	Обсяг реалізованої продукції на одного працівника	тис. грн./особу	850,15	1113,08	30,927
8	Середньорічна заробітна плата працівника	тис. грн.	79,58	85,15	7,000
9	Фондовіддача (по реалізованій продукції)	грн./грн.	6,79	8,92	31,300
10	Фондоозброєність	тис. грн./особу	125,16	124,80	-0,284
11	Коефіцієнт оборотності оборотних активів	коєф.	17,35	22,51	29,693
12	Витрати на 1 грн. реалізованої продукції (послуг)	грн.	0,78	0,60	-23,839
13	Рентабельність реалізованої продукції (рентабельність понесених витрат)	%	27,88	28,80	3,300
14	Рентабельність продажу	%	2,76	2,27	-17,742

Як можемо бачити із завершального підрозділу 3.3.2 можна беззаперечно та ґрунтовно сказати про усі можливі зміни основних досліджуваних нами показників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України».

Висновки

Ми усебічно та ґрунтовно проаналізували та оцінили можливість підвищення ефективності управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». Чистий прибуток з року в рік зростає, спочатку незначними темпами в перші аналізовані нами роки (2018-2020 рр.), а у останні два роки (2021-2022 рр.) бачимо досить суттєве пришвидшення отримання прибутку спочатку у два рази, а потім і більше ніж в вісім раз у 2022 році. Це дає досить хорошу перспективу у коротко да довготерміновому періоді часі, що ми сподіваємось підтвердити у наступному розділі, де проведемо прогноз основних показників.

Важливою частиною даного підрозділі є ґрунтовний аналіз основних чинників, що характеризують ефективність управління прибутками філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». Спираючись на це можемо сказати, що лише останні два роки характеризуються досить позитивними тенденціями та змінами.

Ще одним важливим моментом даного розділу є фізичний філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» на навколишній соціум та екологію, а також, відповідно, їх ґрунтова оцінка у вартісному та якісному представленні.

Важливим моментом цього розділу є проведений нами економетричний аналіз усіх основних, на нашу думку, значень функціонування філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» та отримано максимально значуще рівняння регресії, яке після виконання уточнення та фінішних усебічних розрахунків, має таке представлення:

$$Y = -4464,8 + 2122,98X_1 + 31,38X_2$$

На нашу думку, без перспективного аналізу основних обраних нами чинників філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України» засобами MS Excel до 2028 року неможлива будь-яка якісна магістерська робота. Тому ми й представили його у своїй роботі, що показує нам зростання усіх обраних нами показників.

Останнім та найбільш важливим кроком нашої магістерської роботи була розробка та розрахунок деякої кількості інвестиційно-організаційних заходів (таблиця 3.19) для філії «Самбірське лісове господарство» державного спеціалізованого господарського підприємства «Ліси України». Це було нами виконано як якісна дорожня карта роботи у перспективі., що чітко та усесторонне аргументовано нами у поданому підрозділі 3.3.2. та табл. 3.20.

Список використаної літератури

Навчальні посібники

1. Гринчуцький В. І. Економіка підприємства: навч. посіб. / Гринчуцький В.І., Карапетян Е. Т., Погріщук Б. В. – К.: ЦУЛ, 2010. – 304 с.
2. Козак І. І. Економічний аналіз: навч. посіб. / І. І. Козак. – Львів: ЛРІДУ НАДУ, 2009. – 220 с.
3. Давидович І.Є. Управління витратами на реалізацію продукції: навч. посібн. / І.Є. Давидович – К. : Центр учбової літератури, 2008. – 320 с.
4. Лишиленко О.В. Бухгалтерський облік: Навч. посібн./К. Вид-во «Центр навч. літератури», 2003.
5. Мурашко В.М., Сторожук Т.М. Мурашко О.В. Контроль і ревізія фінансово-господарської діяльності: Навчальний посібник/ за ред. П.В. Мельника – К.: ЦУЛ, 2003.
6. Серікова Т.М., Понікаров В.Д., Кожанова Є.П., Оленко І.П.: Облік, аналіз, аудит. Навчальний посібник. - Х.: ВД «ІНЖЕК» 2003. - 380с.
7. Турило А. М. Управління витратами на реалізацію продукції підприємства : навч. посібник / А. М. Турило, Ю. Б. Кравчук, А. А. Турило. – К. : Центр учбової літератури, 2006. – 120 с.
8. Чмихало Н.В., Оккерт І.Л., Ольховська А.Б., Сотнікова Н.В. Формування ефективної збутової політики підприємства в умовах нестабільного зовнішнього середовища - Х.: ХНЕУ, 2013.
9. Швиданенко Г.О., Покропивний С.Ф., Клименко С.М.: Економіка підприємства: Навч. - метод. Посібник для самост. вивч. - К.: КНЕУ, 2000

Кодекси

10. Конституція України. Документ №254к/96-вр від 15.05.2014, підстава v005p710-14 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.
11. Кримінальний кодекс України. Документ №2341-14, від 31.10.2014, підстава 1689-18 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

12. Господарський кодекс України. Документ №436-15 від 24.07.2014 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

13. Податковий кодекс України. Документ 2755-17 від 01.10.2014, підстава 1621-18 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

14. Цивільний кодекс України. Документ № 435- IV від 16.01.2003 (Редакція станом на 27.09.2014) / Відомості Верховної Ради України, 2014р

Закони

15. Закон України «Про ліцензування певних видів господарської діяльності» Документ №1775-14 від 15.10.2014, підстава 1669-18 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

16. Закон України «Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 № 996-XIV // Все про бухгалтерський облік. – 2000. - № 40 (436). – С. 3-6.

17. Закон України «Про господарські товариства». Документ №1576-12 від 28.03.2014, підстава 642-18 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

18. Закон України «Про державну комісію з цінних паперів та фондового ринку» від 14 лютого 1997 р. № 446/95 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

19. Закон України «Про інвестиційні фонди та інвестиційні компанії» від 19 лютого 1994 р., N 265/95 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

20. Закон України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

21. Закон України «Про колективне підприємство». Документ №2114-12 від 09.12.2012 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

Положення

22. Типове положення по плануванню, обліку та калькулюванню собівартості продукції (робіт, послуг) в промисловості №473 від 20 липня 1996 р. N 830 / Відомості Верховної Ради України, 2014р.

23. Положення (стандарт) бухгалтерського обліку «3 «Звіт про фінансові результати», затверджене наказом Міністерства фінансів України від 31.03.1999р. №87 (зі змінами та доповненнями).

Методичні вказівки

24. Методичні вказівки до виконання дипломної роботи магістра для студентів напряму підготовки 8.030504 “Економіки підприємства”/ За наук. ред. д.е.н., проф. Г. С. Шевченка. – Львів: НЛТУ України, 2014. – 67с.

Статті у фахових виданнях

25. Давидова Т.М. Методологічні аспекти обліку витрат на збут та відображення їх в фінансовій звітності // Вісник податкової служби України № 8/2002, лютий.

26. Крушельницька О. В. Удосконалення системи управління витратами на реалізацію продукції на підприємствах /О. В. Крушельницька // Вісник ЖДТУ.– 2010.– № 1.– С. 125 – 129.

27. Мазаракі А., Гуляєва Н. та ін. Методичні рекомендації з формування складу витрат та порядку їх планування в торговельної діяльності // Вісник КНТЕУ – 2002. – №6.

28. Моссаковський В. Система контролю витрат виробництва за сучасних умов//Бухгалтерський облік і аудит – 2002 – №9

29. Пігуль Н.Г. Управління прибутком підприємства / Н.Г. Пігуль // Проблеми і перспективи розвитку банківської системи України. – 2010. – № 28. – С. 125–132

30. Скоропад І. С. Механізм управління витратами на реалізацію продукції підприємства / І. С. Скоропад, Б. Р. Балюк // Науковий вісник НЛТУ України. – 2010. Вип. 20.10. – С. 229–232.

31. Скрипник О.Л. Класифікація витрат по статтям калькулювання. Прямі витрати: //Бухгалтерія №22/1 (437), 28 травня 2001 року.

32. Христенко Л. М. Побудова системи управління витратами на реалізацію продукції промислового підприємства /Л. М. Христенко, Р. О. Мозговий // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля.– 2011. – № 3 (157). – С. 247–253.

33. Юрченко К.О. Особливості обліку витрат на поліпшення і ремонт основних засобів.// Вісник податкової служби України № 4/2002, січень.

34. Юрченко К.О. Методи обліку витрат на виробництво продукції. //Вісник податкової служби України № 37/2002, жовтень.

35. Ясінська А. І. Сутність управління витратами на реалізацію продукції на вітчизняних підприємствах /А. І. Ясінська // Вісник Національного університету Львівська політехніка – 2007.–№ 14 (594). – С. 357–360.

Інтернет-ресурси

36. Административные и бытовые здания СНиП 2.09.04–87 (2000) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.document.ua/docs/tdoc429.php>.

37. ДНПАОП 0.00–1.28–10 «Правила охорони праці під час експлуатації електронно-обчислювальних машин» [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.library.univ.kiev.ua>.

38. КВЕД-2010: Клас 21.20 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://kved.ukrstat.gov.ua/KVED2010/21/KVED10_21_20.html

39. Мудра Т. М. Діагностика процесу управління витратами на реалізацію продукції на засадах функціонального підходу: теоретичні аспекти та практичне застосування / Т. М. Мудра, Л. І. Чернобай, Н. Л. Калиновська.

[Електронний ресурс] – Режим доступу:
http://www.nbuu.gov.ua/portal/soc_gum/nie/2011_3/087-091.pdf.

40. Національний лісотехнічний університет України [Електронний ресурс] : [Веб-сайт]. – Електронні дані. – Львів : НЛТУ України, 2017. – Режим доступу: <http://www.nltu.edu.ua/>.

Підручники

41. Бутинець Ф.Ф., Івахненко С.В., Давидюк Т.В., Шахрайчук Т.В. Інформаційні системи бухгалтерського обліку: Підручник для студентів вищих навчальних закладів спеціальності 7.050.106 «Облік і аудит» - Житомир: ПП «Рута», 2002

42. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік. Підручник для студентів спеціальності «Облік і аудит» вищих навчальних закладів / За ред. проф. Ф.Ф. Бутинця. – 5-е вид., доп. і перероб. – Житомир: ПП «Рута», 2007 – 726 с.

43. Голов С.Ф. Управлінський облік: підручник / С.Ф. Голов. — К.: Лібра, 2008. – 704 с.

44. Громовик Б.П. Менеджмент і маркетинг: підручник / Б.П. Громовик, Г.Д. Гасюк, О.Р. Левицька; за ред. д-ра фарм. наук, прОЗ. Б.П. Громовика. – К.: Медицина, 2008. – 752 с.

45. Экономика предприятия: Уч. пос./ Под ред. д. э.н., прОЗ. Мельника. Сумы: - ИТД «Университетская книга», 2002. – 632 с.

46. Завгородній В.П.: Автоматизація бухгалтерського обліку, контролю, аналізу та аудиту.-К.-А.С.К.,- 1998.

47. Москальова В.М. Основи охорони праці: Підручник // В.М. Москальова. – Київ: ВД «ПрОЗесіонал», 2005. – 672 с.

48. Мороз Л.А., Чухрай Н.И.. Маркетинг: підручник/ під ред. А.А. Мороз – 2-і изд. – Львів: Національний університет „Львівська політехніка”.

49. Пилипенко А. А. Організація обліково-аналітичного забезпечення стратегічного розвитку підприємства : наукове видання / А. А. Пилипенко. – Харків: Вид. ХНЕУ, 2007. – 276 с.

50. Поддєрьогін А.М.: Фінанси підприємств: Підручник. - К, : КНТЕУ, 1998. -368с.
51. Ткаченко Н. М. Бухгалтерський фінансовий облік на підприємствах України: Підр. для студ. екон. спец. вищ. навч. закл. - 6-те вид. - К.: А.С.К., 2002
52. Чистова Д.В., Таранова А.В., Заремба О.А., Заремба А.В.: Господарські операції в комп'ютерній бухгалтерії 7.7 для України. 2002р.
53. Чистова Д.В., Таранова А.В., Заремба О.А., Заремба А.В.:1С:Підприємство 7.7 Конфігурація «Бухгалтерський облік» для України. 2002.
54. Щербина В.С. Господарське право: Навчальний посібник. Київ. Юрінком Інтер,2001.

